

**KARABÜK ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**İŞLETME ANABİLİM DALI**

**KÜLTÜREL VARLIKLARIMIZDA İNOVASYON'UN ETKİSİ,**  
**TEKNOLOJİK YENİLİKLERİN UYGULANABİLİRLİĞİ,**  
**ÇORUM - KASTAMONU ARKEOLOJİ MÜZELERİ**

**Hazırlayan**  
**Emrullah AKCA**




**Tez Danışmanı**  
**Doç. Dr. Fatma Zehra TAN**

**KARABÜK**  
**Haziran, 2015**

## TEZ ONAY SAYFASI

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

**Emrullah AKCA**'ya ait “**Kültürel Varlıklarımızda İnovasyonun Etkisi, Teknolojik Yeniliklerin Uygulanabilirliği, Çorum-Kastamonu Arkeoloji Müzeleri**” adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından İŞLETME YÜKSEK LİSANS programı tezi olarak oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

	<b>Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı</b>	<b>İmzası</b>
<b>Tez Kurulu Başkanı</b>	: Doç. Dr. Abdullah KARAKAYA	
<b>Danışman Üye</b>	: Doç. Dr. Fatma Zehra TAN	
<b>Üye</b>	: Yrd. Doç. Dr. Ozan BÜYÜKYILMAZ	
<b>Üye</b>	:.....	.....

**Tez Sınavı Tarihi : 25 / 06 / 2015**

**KARABÜK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**İŞLETME YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**DOĞRULUK BEYANI**

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

25 / 06 / 2015

  
Emrullah AKCA

## ÖNSÖZ

Türkiye’de Taşınır ve Taşınmaz Kültür Varlıkları Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı müzeler ve yine Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı özel müzelerde sergilenmektedir. Türkiye Cumhuriyeti uluslararası kültür antlaşmalarına ve sözleşmelerine bağlılığından dolayı devletimiz çağdaş düzeyde kültür varlıkları korunmasına yönelik birçok yasal düzenlemeyi yapmakla kalmamış, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 5. maddesinde taşınır kültür varlıkları “devlet malı” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu çalışmada her zaman benim yanımda olan ve beni destekleyen eşim Refiye AKCA'ya, kıymetli Aileme, Kastamonu ve Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile her iki müze müdürlükleri, idari personellerine, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı Sayın Asım KESER’e, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’ndeki üst düzey yönetici ve daire başkanları ve özellikle araştırmamda bana yol gösteren değerli büyüğüm Ankara Resim Heykel Müze Müdür Yardımcısı ve Kültür ve Turizm Uzmanı olan Gülnur İZ YILMAZ’a araştırmalarım için kapılarını bana açtıklarından ve bilgi birikimlerini benimle paylaştıklarından, beni yönlendirdiklerinden dolayı minnettarlığımı bildirir, çalışmalarımda beni yönlendiren ve Kastamonu’da çalıştığı dönemlerden itibaren Kastamonu’ya hizmet eden, halen de yaptığı akademik çalışmalar, programlar ve projelerle desteğini sürdüren, uzunca bir zamandır da öğrencisi bulunduğum kıymetli hocam Doç. Dr. Fatma Zehra TAN'a ve yüksek lisans süreci boyunca kıymetli bilgi birikimlerini her daim öğrencileriyle paylaşarak benim işletme branşındaki akademik yolculuğumda liderlik eden Enstitü Müdürümüz Doç. Dr. Abdullah KARAKAYA'ya en derin saygılarımla teşekkür ederim.

Araştırmamın Kültür ve Turizm açısından Kastamonu Arkeoloji Müzesi’ne ve dolaylı olarak Kastamonu’ya katkı sağlayacağını umut etmek dileğiyle...

**Emrullah AKCA**

## İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
GİRİŞ.....	1

## BİRİNCİ BÖLÜM

### KURAMSAL AÇIKLAMALAR

1.1. KAVRAM VE TANIM.....	3
1.1.2. Kültür Varlıkları Nedir?.....	3
1.1.2.1. Taşınmaz Kültür Varlıkları.....	4
1.1.2.2. Taşınır Kültür Varlıkları.....	4
1.2. TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ TÜRKİYE’DEKİ DURUMU...5	
1.3. MÜZE TANIMI.....	8
1.3.1. Osmanlı’da Müzecilik.....	8
1.3.2. Türkiye’de Müzecilik.....	9
1.4. MÜZE TÜRLERİ.....	10
1.5. MÜZECİLİKTE SERGİLEME TÜRLERİ.....	12

## İKİNCİ BÖLÜM

### İNOVASYON

2.1. İNOVASYON NEDİR? .....	14
2.2. İNOVASYON TÜRLERİ.....	15
2.2.1. Aşamalı ve Radikal İnovasyon.....	15
2.2.2. Süreç ve Hizmet İnovasyonu.....	15
2.3. MÜZELERDE İNOVASYON ÇALIŞMALARI.....	15
2.3.1. Türkiye’deki Yenilenen Müzeler.....	16
2.3.2. Türkiye’de Yeni Kurulan Müzeler.....	16

<b>2.4. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NIN KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER KAPSAMINDA YAPTIĞI PROJELER.....</b>	<b>17</b>
<b>2.5. MÜZELERDEKİ ÜRÜN-HİZMET PAZARLAMASINA YÖNELİK YENİLİKLER.....</b>	<b>18</b>
<b>2.5.1. Müzenin Kahvesi.....</b>	<b>18</b>
<b>2.5.2. Müzenin Mutfağı.....</b>	<b>19</b>
<b>2.5.3. Kültürel/Bilimsel Etkinlikler.....</b>	<b>19</b>

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **MÜZELERDE İNOVATİF YAKLAŞIMLAR**

<b>3.1. TEKNOLOJİ İNOVASYONUNUN KÜLTÜR VARLIKLARINDAKİ ÖNEMİ.....</b>	<b>21</b>
<b>3.2. MÜZELERDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR.....</b>	<b>21</b>
<b>3.2.1. Rfid (Radyo Frekansı ile Tanımlama).....</b>	<b>21</b>
<b>3.2.2. Harekete Duyarlı Sistemler.....</b>	<b>21</b>
<b>3.2.2.1. Işık (Salon, Hol, Bölümler).....</b>	<b>22</b>
<b>3.2.2.2. Işık (Vitrin ve Eserler).....</b>	<b>22</b>
<b>3.2.2.3. Kapı.....</b>	<b>22</b>
<b>3.2.2.4. Otopark Bariyerleri.....</b>	<b>22</b>
<b>3.2.3. Engelli Rampa Ve Merdivenleri, Tekerlekli Sandalye.....</b>	<b>22</b>
<b>3.2.4. Kartlı Giriş Sistemi / Turnike Geçişi.....</b>	<b>23</b>
<b>3.2.5. Karekod Uygulaması.....</b>	<b>23</b>
<b>3.2.6. Mobil Uygulamalar.....</b>	<b>23</b>
<b>3.2.7. Sesli Rehberlik Sistemi.....</b>	<b>23</b>
<b>3.2.8. İnternet Uygulamaları.....</b>	<b>23</b>
<b>3.2.9. Güvenlik Sistemleri.....</b>	<b>24</b>
<b>3.2.10. Isı ve Neme Duyarlı Cihazların Kullanımı.....</b>	<b>24</b>
<b>3.2.11. Yangın Sistemleri.....</b>	<b>24</b>
<b>3.2.12. Binaların Depreme Dayanıklılıklarının Arttırılması.....</b>	<b>24</b>
<b>3.2.13. Restorasyon-Konservasyon Birimlerinin Oluşturulması.....</b>	<b>25</b>
<b>3.2.14. Etkinlik Atölyelerinin Oluşturulması.....</b>	<b>25</b>

<b>3.3. TÜRKİYE’DE KÜLTÜR VARLIKLARINDA TEKNOLOJİK İNOVASYON UYGULAMASI YAPAN KURUM / KURULUŞLAR.....</b>	<b>25</b>
<b>3.4. DÜNYADA TEKNOLOJİK İNOVASYON GERÇEKLEŞTİREN MÜZE ÖRNEKLERİ.....</b>	<b>26</b>
3.4.1. İngiltere British Müzesi.....	27
3.4.2. İsveç Vasa Müzesi.....	27
<b>3.5. TÜRKİYE’DE TEKNOLOJİK İNOVASYON GERÇEKLEŞTİREN MÜZE ÖRNEKLERİ.....</b>	<b>28</b>
3.5.1. Burdur Arkeoloji Müzesi.....	28
3.5.2. Kahramanmaraş Arkeoloji Müzesi.....	29
<b>3.6. TÜRKİYE GENELİ MÜZELERDE UYGULANAN TEKNOLOJİ YENİLİKLERİNE AİT VERİLER.....</b>	<b>31</b>
3.6.1. 2013 Yılı Türkiye Geneli Gişe Modernizasyon Verileri.....	31
3.6.2. Türkiye Geneli Müze Kart İstatistik Verileri.....	32
3.6.3. 2009-2013 Yılları Arasındaki Müze Kart Gelir İstatistikleri.....	32

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**  
**KASTAMONU – ÇORUM ARKEOLOJİ MÜZELERİ’NİN**  
**KARŞILAŞTIRILMASI**

<b>4.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU.....</b>	<b>34</b>
<b>4.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....</b>	<b>34</b>
<b>4.3. VERİLERİN TOPLANMASI VE VERİ TOPLAMA ARACI.....</b>	<b>35</b>
<b>4.4. VERİLERİNİN ANALİZİ.....</b>	<b>35</b>
<b>4.5. KASTAMONU ARKEOLOJİ MÜZESİ.....</b>	<b>36</b>
4.5.1. Kastamonu Arkeoloji Müzesi Bölümleri.....	36
4.5.1.1. Müze Giriş Bölümü.....	37
4.5.1.2. Taş Eserler Salonu.....	37
4.5.1.3. Steller Salonu.....	38
4.5.1.4. Üst Kat Teşhir Salonu.....	38
4.5.2. Kastamonu Arkeoloji Müzesi Ağlı Selmanlı Tümülüsü Mezar Odası.....	40
4.5.3. Kastamonu Arkeoloji Müzesi İstatistik Verileri.....	41

4.5.3.1. 2011-2013 Yıllarındaki Ücretli Ziyaretçi Sayısı ve Elde Edilen Gelir Durumuna İlişkin Veriler.....	41
4.5.4. Kastamonu Arkeoloji Müzesinde Yönetim Anlayışı.....	42
4.6. ÇORUM ARKEOLOJİ MÜZESİ.....	43
4.6.1. Teknoloji İncelemesi.....	43
4.6.2. Türkiye Geneli Engelli Vatandaş İstatistikleri.....	44
4.6.3. Çorum Arkeoloji Müzesi'nde Engelli Çalışmaları.....	44
4.6.4. Çorum Arkeoloji Müzesi Mobil Uygulaması.....	46
4.6.5. Çorum Arkeoloji Müzesinde Sesli Rehberlik Sistemi.....	48
4.6.6. Çorum Arkeoloji Müzesinde İnteraktif Uygulamalar.....	50
4.6.6.1. Savaş Arabası Simülatörü Uygulaması.....	50
4.6.6.2. Ölü Gömme Töreni Uygulaması.....	51
4.6.6.3. Kabartmalı Vazolar Uygulaması.....	53
4.6.7. Çorum Arkeoloji Müzesi Ziyaretçi-Gelir İstatistik Verileri.....	55
4.6.8. Çorum Arkeoloji Müzesinde Yönetim Anlayışı.....	55
4.7. DEĞERLENDİRME.....	56
4.7.1. Stratejik Yönetim Yönünden.....	56
4.7.2. Girişimcilik Yönünden.....	57
4.7.3. Teknoloji Yönünden.....	59
4.7.4. İşletmecilik Yönünden.....	61
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	65
KAYNAKÇA.....	67
ÖZET.....	73
ABSTRACT.....	74
ÖZGEÇMİŞ.....	75



## KISALTMALAR

<b>BKG</b>	: Bilkent Kültür Girişimi
<b>DSMM</b>	: Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü
<b>ICOM</b>	: Milletlerarası Müzeler Konseyi
<b>KTB</b>	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
<b>KUDEB</b>	: Koruma, Uygulama ve Denetim Broaları
<b>KVMGM</b>	: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
<b>MAT</b>	: Müzecilikte Algılama Teknikleri
<b>M</b>	: Milattan önce
<b>MS</b>	: Milattan Sonra
<b>OKA</b>	: Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
<b>TDK</b>	: Türk Dil Kurumu
<b>TURSAB</b>	: Turizm, Seyahat Acentaları Birliği
<b>UNESCO</b>	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
<b>vb</b>	: ve benzeri
<b>vd</b>	: ve diğerleri

## TABLolar LİSTESİ

### Sayfa

Tablo 1.1. Türkiye Geneli Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı İstatistiği....	6
Tablo 1.2. Koruma, Uygulama ve Denetim Bürosu Kurmuş Valilikler.....	7
Tablo 3.1. 2013 Yılı Türkiye Geneli Gişe Modernizasyon Verileri.....	31
Tablo 3.2. 2012-2013 Yılları Türkiye Geneli Müze Kart İstatistik Verileri.....	32
Tablo 3.3. 2009-2013 Yılları Arası Türkiye Geneli Müze Kart Gelirleri.....	32
Tablo 4.1. 2011-2013 Yılları Arası Kastamonu Arkeoloji Müzesi Ücretli Ziyaretçilerden Elde Edilen Gelir İstatistikleri.....	41
Tablo 4.2. Çorum Arkeoloji Müzesi İstatistik Verileri.....	55
Tablo 4.3. Kastamonu Arkeoloji Müzesi ile Çorum Arkeoloji Müzesi'nin Yenilikçi Yaklaşımlar Yönüyle Karşılaştırılması.....	63

## ŞEKİLER LİSTESİ

### Sayfa

Şekil 4.1. Kastamonu Arkeoloji Müzesi Giriş Bölümü İlk Salon.....	37
Şekil 4.2. Ağlı Selmanlı Tümölüsü Kazısı Mezar Odası Fotoğrafları .....	40
Şekil 4.3. Çorum Müze Koleksiyonu Mobil Uygulaması Eser Detaylı İncelenmesi.	47
Şekil 4.4. Sesli Rehberlik Sistemi Cihaz-Vitrin Eşleşirmesi.....	49
Şekil 4.5. Savaş Arabası Simölatörü.....	50
Şekil 4.6. Ölü Gölme Töreni.....	51
Şekil 4.7. Ölü Gölme Töreni Müze İçi Fiziki Uygulama Örneği.....	52
Şekil 4.8. Hüseyin Dede Vazoları İnteraktif Uygulaması.....	53

## GİRİŞ

Bu çalışmada, Türkiye'deki müzelerde inovasyon çalışmalarının ziyaretçi sayısına, müze gelirlerine, eserlerin sergileme çeşitlerine, eserlerin muhafaza edilmelerine gibi konular yönüyle katkısı araştırılmıştır.

Araştırmada, öncelikle literatür taraması yapılacak, örnek müzelerin istatistiki bilgileri değerlendirilecek (tablo, çizelge) ve Kastamonu Arkeoloji Müzesi ölçeğinde öneriler getirilecektir.

İnovasyon, müze, kültür varlığı gibi başlıkların literatür taramasının ardından, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun incelenmiş, çalışmamıza bu kanunlarda bahsedilen/bahsi geçen tanım, usul ve esaslar çerçevesinde bir temel oluşturulmuştur.

15 Mart 1985 tarih ve 18755 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Resmi Gazetede yürürlüğe giren UNESCO, taşınmaz kültür varlıklarındaki çalışmamıza ışık tutmuştur.

Araştırmamızın birinci bölümünde; araştırmamız ile ilgili kavramlar tanımlanarak Türkiye'deki müzeciliğin durumu, müzelerin türleri, müzelerdeki sergileme türleri açıklanmıştır.

İkinci bölümde ise; inovasyon, türleri ve müzelerdeki yenilik çalışmalarına dair Türkiye'den ve Dünyadan örnekler verilmiş, müzelerde teknoloji inovasyonu uygulamalarının, çalışmanın kapsamını oluşturan ve çağdaş müzecilik yaklaşımlarında kullanılan "*Müzelerde Teknoloji İnovasyonu*"nun belli başlı sistemlerle gerçekleştirildiği gözlemlenmiş, yurt dışından ve yurt içinden birçok örnek müze incelenerek bu yenilikçi sistemlerin müze işletmesi, mekan düzenlenmesi, hizmet pazarlaması, işletmecilik açısından müzeye sağladığı katma değerleri, güvenlik tedbirleri, ziyaretçi hizmetleri, teşhir ve tanzim işleri gibi bölümlerde kullanıldığı görülmüştür.

Üçüncü bölümde ise; Müzelerdeki inovatif yaklaşımlar ele alınmış, bu kapsamda;

- Sesli Rehber; müzeyi ziyarete gelen vatandaşların müzedeki vitrinlerde bulunan eserler hakkında ve müze ile ilgili bilgileri dinleme imkanına sahip oldukları program,
- Turnike sistemi; müzeyi ziyarete gelen vatandaşların sayılarını ve müzeye giriş işlemlerini kolaylaştıran teknolojik sistemler,
- Alarm sistemleri; müzelerde bulunan eserlerin korunması ile ilgili müze yönetimince alınan güvenlik tedbirleri,
- Kamera sistemleri; müzelerdeki eserlerin hırsızlığa karşı tedbirine yönelik ve müzeye gelen ziyaretçilere yönelik güvenlik tedbirleri gibi sistemlerle müzeler teknolojik yeniliklerle donatıldığı çeşitli sistemler açıklanarak tespit edilmiştir.

Dördüncü bölümde ise; Çorum Arkeoloji Müzesi ve Kastamonu Arkeoloji Müzesi incelenerek iki müzenin yenilik ve müzecilik faaliyetleri karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Çorum Arkeoloji Müzesi'nin Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ne kıyasla müzecilikte yenilik uygulamalarına sahip olduğu saptanmıştır. Bu bulgulardan hareketle Çorum ve Kastamonu Arkeoloji Müzeleri olumlu ve olumsuz yönleriyle karşılaştırılmış; her iki müzenin benzer coğrafyaya sahip olmasına karşın aralarındaki teknolojik yenilik ve farklılıkların, yenilik girişimlerin hizmet pazarlamasında, tanıtımda, müşteri/ziyaretçi memnuniyetinde ve bilinçlendirmesinde, kurumsal kültür oluşturulmasında, müşteri profilinin zenginleştirilmesinde nasıl başarıya dönüştüğü ve Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde yeniliğe-teknolojiye ulaşamama nedenleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

## BÖLÜM 1

### KURAMSAL AÇIKLAMALAR

#### 1.1. KAVRAM VE TANIM

##### 1.1.2. Kültür Varlıkları Nedir?

Kültür Varlıkları; tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklardır. (mevzuat.gov.tr: 2014)

Dünyada Kültür Varlıklarını koruma amacıyla uluslararası kurum ve kuruluşlar birçok girişimlerde ve çalışmalarda bulunmuşlardır.

Ülkemiz de bu girişimlerde yerini almış, 24 Ekim 1945 tarihinde kurucu üye olarak Birleşmiş Milletlerin üyesi olmuştur. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletlerin Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu olan UNESCO'nun girişimleriyle Paris'te kurulmuş olan Milletlerarası Müzeler Konseyi ICOM'a katılarak Kültürel Mirasını uluslararası boyutlara taşıdığını göstermiştir.

Bakanlar Kurulu'nun 11 Nisan 1985 tarihli kararı ile 15 Mart 1985 tarihli ve 18755 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM) Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliği" halen güncelliğini devam ettirmektedir.

Kültürel Mirasımız olan Kültür Varlıklarını korumak sadece devletin görevi olmamakla birlikte, kültür varlıklarını korumak, tanıtmak ve gelecek nesillere aktarabilmek adına biz bireylere büyük görevler düşmektedir.

Kültür varlıklarımızın yükselerek değerlendirilmesi, hem onları korumakla birlikte inovasyon ile yapılacak değer katma faaliyetleriyle hem daha fazla bireye, sanatsevere, öğrenciye, akademisyene, yerli ve yabancı turiste ulaşılmış olacak, hem de kültürel varlıklar sayesinde ülkemizin uluslararası boyutta tanıtımına da katkı sağlanmış olacaktır.

### **1.1.2.1. Taşınmaz Kültür Varlıkları**

Taşınmaz Kültür Varlıkları; Dini, Kültürel, İdari, Askeri Yapılar, Ticari Yapılar, Sivil Mimari Örnekleri, Mezarlıklar, Şehitlikler, Anıt ve Abideler, Kalıntılar ve Korunmaya Alınan Sokaklar olarak gruplandırılmaktadır. (mevzuat.gov.tr: 2014)

Birçok medeniyete ev sahipliği yapan Anadolu topraklarındaki zengin kültürel miras, Ülkemizde bulunan müze ve ören yerlerinin sayısı ile bu alanda yapılan ulusal ve uluslararası çalışmaların çokluğundan da teyit edilmektedir.

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasında, yakın bir döneme kadar, kültürel değerlerinden ziyade ekonomik nedenler ön planda iken günümüzde bu varlıkların kültürel mirasımıza katkısı ve bunları gelecek kuşaklara aktarma ihtiyacı daha baskın hale gelmiştir. (Dikçınar vd., 2013: 23)

### **1.1.2.2. Taşınır Kültür Varlıkları**

Taşınabilir Kültür Varlıkları ise; tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınabilen varlıkları ifade etmektedir. (istanbul.edu.tr: 2014)

Taşınır Kültür Varlıklarına baktığımızda; resim, seramik kaplar, heykel, ikona, sikke, mücevher, kitap, mobilya vb eşyalar taşınabilir kültür varlıklarına birer örnektir.

Taşınabilir Kültür Varlıkları, müzelerde, şahıs veya tüzel kişiliklere ait kurumlardaki koleksiyonlarda taşınır kültür varlıklarının bakım-onarım işlerinden ehil kişilerce muhafaza edilmek suretiyle sergilemeleri ve teşhirleri yapılmaktadır.

Müzeler Ulusal Envanter Sistemi ile müze personelinin şu anda yaptığı iş ve işlemlerin el ile defterlerde kayıt tutulmasından bilgisayar ortamına aktarılmasına geçilmesi ve böylece kurum içi işlemlerin daha kısa sürede tamamlanması hem de vatandaşa yönelik hizmetlerin etkin ve hızlı biçimde verilmesi olanağı sağlayıp, taşınır kültür ve tabiat varlıklarının envanterinin daha düzgün ve sağlıklı bir şekilde

arşivlenmesi ve istenilen bilgiye istenilen zamanda ulaşımı sağlanmak hedeflenmiştir. (sgb.kulturturizm.gov.tr: 2014)

## 1.2. TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ TÜRKİYE’DEKİ DURUMU

Türkiye’de birçok ülke gibi Dünya Miras Listesine birçok kültürel varlığının adını yazdırarak tarihteki yerini almıştır. 23 Mayıs 1982’de “Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme”yi (Dünya Miras Sözleşmesi) onaylamıştır. (mfa.gov.tr: 2014)

Dünya Kültürel Miras listesindeki Doğal ve Kültürel Varlıklarımız;

- İstanbul’un Tarihi Alanları (1985),
- Göreme ve Kapadokya Milli Parkı (1985),
- Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası (1985),
- Hattuşaş (Boğazköy) (1986),
- Nemrut Dağı (1987),
- Xanthos - Letoon (1988),
- Pamukkale – Hierapolis (1988),
- Safranbolu Şehri (1994),
- Truva Arkeolojik Kenti (1998), olup bu 9 adet varlığımız Dünya Kültürel Miras listesine dahil edilerek gelecek kuşaklara aktarılacak miraslar arasında yerini almıştır.

Ülkemizde taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının koruma/korunması ve denetim yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığı’na, mimari ve tarihi değeri olup yönetimi vakfa ait olan eski eser yapılarının muhafazası ve imarı ise Vakıflar Genel Müdürlüğüne aittir.

Türkiye geneli korunması gerekli taşınmaz kültür varlığının 2013 yılsonu veri istatistiği Tablo 1.1’de gösterilmiştir. (kulturvarliklari.gov.tr: 2014)



**Tablo 1.1. Türkiye Geneli Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı İstatistiği**

<b>TÜRÜ</b>	<b>SAYISI</b>
Sivil Mimarlık Örneği	63.385
Dinsel Yapılar	8.923
Kültürel Yapılar	10.222
İdari Yapılar	2.577
Askeri Yapılar	1.057
Endüstriyel ve Ticari Yapıları	3.554
Mezarlıklar	3.486
Şehitlikler	248
Anıt ve Abideler	326
Kalıntılar	2.161
Korunmaya Alınan Sokaklar	61
<b><u>TOPLAM</u></b>	<b><u>96.000</u></b>

Kültür ve Tabiat Varlıklarına yönelik olarak Türkiye’de yapılan çalışmalar ile ilgili KUDEB (Koruma Uygulama ve Denetim Büroları) birimleri kurulmuştur. Bu birimler bağlı oldukları illerdeki İl Özel İdareleri bünyelerinde bulunmaktadır.

Ülkemizdeki KUDEB birimi kurulmuş illere ait istatistiki bilgiler Tablo 1.2’de belirtilmiştir. (kulturvarliklari.gov.tr: 2014)

**Tablo 1.2. Koruma, Uygulama ve Denetim Bürosu Kurmuş Valilikler**

<b>VALİLİKLER</b>	<b>FAALİYET TARİHİ</b>
Adana Valiliği	30.10.2006
Muğla Valiliği	27.03.2007
Çanakkale Valiliği	18.05.2007
Zonguldak Valiliği	04.07.2007
Hatay Valiliği	23.07.2007
Tekirdağ Valiliği	24.08.2007
Sivas Valiliği	11.09.2007
Samsun Valiliği	18.07.2008
Edirne Valiliği	25.07.2008
Van Valiliği	21.07.2008
Mersin Valiliği	03.11.2008
Mardin Valiliği	20.11.2008
Denizli Valiliği (yetkileri geçici olarak kurula geçti.)	10.02.2009
Kastamonu Valiliği	20.02.2009
Nevşehir Valiliği	17.06.2009
Amasya Valiliği	27.07.2009
Bursa Valiliği	30.07.2009
Diyarbakır Valiliği	06.11.2009
Eskişehir Valiliği	24.11.2009
Manisa Valiliği	29.01.2010
<b>TOPLAM 20 Valilik</b>	

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Temmuz 2013'te yayımlanan "2013 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu"nda ülkemizde bulunan Kültür Merkezleri, Kütüphane, Müze ve Diğer İnşaatlara ilişkin bilgilere yer verilmiş olup, müzeler arşivlerinde/depolarında bulunan ve teşhir edilemeyen eserlerin kamuoyuna sunumu, uygun koşullarda saklanması ve sergilenmesi ile ilgili yeterli konservasyon laboratuvarlarının ve personelinin de olacağı pilot illerde gerekli müzelerin yapılmasına dair ihtiyaç olduğu belirtilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013 yılında Adana'da Yeni Arkeoloji Müzesi, Çanakkale'de Troya Müzesi, Hatay'da Hatay Müzesi, Uşak'da Yeni Arkeoloji Müzesi, Şanlıurfa'da Edessa Arkeoloji Müzesi Yapımı ve Teşhir Tanzimi, Haleplibahçe Mozaik Müzesi ve Arkeopark yapılarak 5 adet yeni müzeyi ülkemize 2013 yılı sonuna kadar kazandırmayı amaçlamaktadır. (sgb.kulturturizm.gov.tr: 2014)

### **1.3. MÜZE TANIMI**

Türk Dil Kurumu'nca Müze; "Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelere saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı" olarak tanımlanmaktadır. (tdk.gov.tr: 2014)

Eski Yunan Kültüründeki müze kavramı ise; "güzel sanatları, edebiyat ve ilimleri koruduklarına inanılan, hayali ülke Pieria'nın ilham perilerinin evi" olarak tanımlanmıştır. (Erbay, 2014: 5)

Erbay (2014)'a göre; ICOM'un (Uluslararası Müzeler Konseyi) müze kavramı tanımı; "Yapıtların ya da nesnelere bir koleksiyon oluşturacak şekilde seçilmesi, alımı, onların uygun bir biçimde depolanması, teşhir mekanlarında korunmalarının sağlanması ile geçici ve kalıcı olmak üzere sergiler yoluyla halka sunulmasını amaçlayan kurumlardır" şeklinde ifade etmiştir.

#### **1.3.1. Osmanlı'da Müzecilik**

Osmanlı'da ilk müze 1846 yılında Tophane-i Amire Müşiri Fethi Ahmet Paşa tarafından İstanbul'da harbiye ambarı olarak kullanılan Aya İrini Klisesi'nde kurulmuş, bu müzeye 1869 yılında Müze-i Humayun (İmparatorluk Müzesi) adı verilmiş, müdürlüğüne ise Mekteb-i Sultani öğretmenlerinden Mr. Edward Goold getirilmiştir. (Harmanda vd., 2014: 2)

Osmanlı Devleti'nde Müzecilik alanında adını dünyaya duyuran ilk Türk Müzeci, Ressam ve Arkeolog olan Osman Hamdi Bey 30 Aralık 1842 de İstanbul'da doğmuş olup, Çağdaş Türk Müzeciliğinin de aynı zamanda kurucusudur.

Osman Hamdi Bey, öğrenimi için Paris'e gitmiş ve burada kaldığı süre boyunca Paris'in ünlü ressamlarından Jean Leon Gerome ve Boulanger'den resim eğitimleri almış aynı dönemde beraberindeki Şeker Ahmet Paşa ve Süleyman Seyyit ile birlikte Türkiye'ye döndüklerinde ilk Türk Resim Sanatı kuşağını oluşturmuşlardır. Devletin çeşitli görevlerinde bulunan Osman Hamdi Bey, bazı şehirlere yönelik tarihi ve arkeolojik yaptığı çalışmalar ile kendinden söz ettirmiş, 1875 yılında Kadıköy'ün ilk Şehremini (Belediye Başkanı) olarak görevlendirilmiş ve belirli bir süre çalıştıktan sonra devlet memurluğu görevinden ayrılarak 1891 yılında Müze-i Hümayun'a (İmparatorluk Müzesi) müdür olarak atanan Osman Hamdi Bey çeşitli idari görevlerde bulunmuş olup ilk Müzecilik Yasası'nı çıkartarak eski eserlerin yurt dışına çıkışını yasaklayan tüzük hazırlayarak da müzecilik alanında köklü temeller atmış, müze müdürlüğü sırasında ilk Türk Bilimsel Kazılarını da kendi döneminde başlatmış, bu kazılarda ortaya çıkan eserleri sergileyebilmek adına akabinde İstanbul Arkeoloji Müzeleri binasını da yaptırmıştır.

Osman Hamdi Bey 1908 yılında ziyarete açtığı İstanbul Arkeoloji Müzeleri ve diğer çalışmalarıyla, Arkeoloji ve Müzecilik alanında Osmanlı tarihinde milat olarak kabul edilmektedir. (TURSAB, 2011: 31)

### **1.3.2. Türkiye'de Müzecilik**

Türkiye'de müzecilik faaliyetleri 19. yüzyılın ikinci yarısında Osman Hamdi Bey'in çabalarıyla Türkiye'de bulunan eserlerin korunması ile başlatılmış olup, Osmanlı Dönemi'nde silah, ganimet, savaş araç ve gereçlerinin muhafaza edildiği Aya İrini Kilisesi'ndeki arkeolojik eserler toplanılarak ilk müzecilik adımları atılmıştır. (Özkasım ve Ögel, 2005: 98)

Osman Hamdi Bey Müze Müdürlüğü görevinde iken kendisiyle birlikte Müzecilik alanında faaliyet gösteren ve destek veren kardeşleriyle çalışmalar yapmış, Osman Hamdi Bey'in ölümünden sonra kardeşi Halil Edhem Bey İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürü olarak göreve geçmiştir. 1914 yılında "Evkafı İslamiye Müzesi" açmış, 1918 yılında ise Sümer, Asur, Hitit, Mısır ve İlhanlı eserlerinin taşınmasıyla oluşan "Eski Şark Eserleri Müzesi" açılarak Türk-İslam Eserlerini burada toplayarak sergilenmesine katkı sağlamış, Yıldız Sarayı'ndaki eserlerin düzenlenmesi ve 1924

yılında müzeye çevrilen Topkapı Sarayı'ndaki çalışmalarına katılmış, 1931 yılında Müze müdürlüğü görevinden ayrılmıştır. (Varol, 2012: 20)

Atatürk Döneminde Cumhuriyetin ilk yıllarında Topkapı Sarayı'nın 1 Nisan 1924'te müze olarak hizmete açılmasıyla, Ayasofya Camii Müzeye dönüştürülmüştür. (Keleş, 2003: 5)

Atatürk'ün emirleriyle Cumhuriyet Dönemi'nin ilk müzesi olan Ankara Etnografya Müzesi 18 Temmuz 1930'da halka hizmete açılmıştır.

Türkiye'nin de üyesi olduğu ve 1946 yılında katılımcı 44 devletinde aralarında bulunduğu "Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu"na (UNESCO) aynı yıl 4895 sayılı kanunla 20 Mayıs 1946 tarihinde imzalanan sözleşmeyle de onaylamıştır. 25 Ağustos 1949 tarihinde ise UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nu kurarak UNESCO Genel Direktörlüğü kapsamında ülkemizde yasal ve tek temsilcisi olmuştur. (unesco.org.tr: 2015)

Türkiye Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM)'ne 1956 yılında üye olmuş ve Milletler arası Müzeler Konseyi Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliği'ni 15 Mayıs 1985 tarih ve 18755 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararıyla da halen yürürlükte olan kanun ve yönetmelikleriyle kapsadığı alanlarda çalışmalarına devam etmektedir. (kulturvarliklari.gov.tr: 2015)

İlk kez 1971 yılında kurulan Kültür Bakanlığı 2003 yılına kadar birçok kez farklı isimlerde kurularak kaldırılmış, bugün 16 Nisan 2003 tarih ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuş ve halen de kültürel, sosyal, turizm ve birçok alandaki teşkilatlanmasına ve kanunun kendisine verdiği yetki ve sınırlar çerçevesinde görevlerini yerine getirmektedir. (teftis.kulturturizm.gov.tr: 2015)

#### **1.4. MÜZE TÜRLERİ**

Müzeler; barındırdıkları eserleri gösteriliş şekillerine ve sınıflandırılmalarına göre bilim ve teknikle, kültürel ve sanatsal nitelikleri barındıran unsurlar içinde yer

alabileceği gibi, etnografya, arkeoloji vb konuları kapsayan mekanlardan da oluşabilmektedir.

Bu kapsamda müzeleri; arkeoloji, etnografya, denizcilik, askeri, güzel sanatlar, kent tarihi, teknik ve açık hava müzeleri ile bu müzelerin birçoğunda uygulanmaya başlayan sanal müzeleri de ekleyerek sınıflandırabiliriz. Türkiye'de müzeler Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı ve KTB'nin denetiminde olup Bakanlığa bağlı Özel Müzeler olarak ayrılır. Bakanlığa bağlı müzeler; 191 adet müze, 137 düzenlenmiş ören yeri olmak üzere toplam 328 adet ziyaret edilebilir üniteden ibarettir.

Yine Bakanlığa bağlı özel müzeler ise; 14.4.2015 tarihi itibarıyla KVMGM denetiminde 211 adet özel müze bulunmaktadır. (kulturvarliklari.gov.tr: 2015)

Genel olarak Türkiye'de arkeoloji ve etnografya müzeleri bulunmaktadır. Özel müzelerin gerek teknolojik gerekse sergiledikleri eserleri sunuş şekilleri günümüz çağında ziyaret edilme oranı ivme kazanmasına rağmen Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın müzeler ile ilgili restorasyon ve uygulama faaliyetleri kapsamında kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak devlet müzelerini günümüzün ihtiyaçlarına cevap verebilecek kapasite ve teknolojik donanımlarla entegre edilmesinde müzecilik alanında dünyada kendinden bahsettirmeye başlamıştır.

Bu restorasyon ve uygulama faaliyetlerinde Avrupa Birliği'ne ait hibe programları ile birlikte bölgesel ajans kuruluşlarının da destekleri ile ortaya atılan projelerle müzeler değerlerine değer katmaktadırlar.

BKG; Bilkent Kültür Girişimi, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı 117 müze ve ören yerinin ticari alanlarının işletme yetkisine sahip Bakanlığın Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü adına 2009 yılından bugüne kadar müzeciliğin perakendeliğini yürüten Türkiye'nin ilk özel iştiraki olması nedeniyle Müze İşletmeciliğinde öncü bir kuruluş olmakla birlikte Müzelere yenilik getiren bir kuruluş olma özelliğine sahiptir. (bkg.com.tr: 2015)

Müzelere işlevsellik kazandırarak onları ilgi odağı haline getirmede etkin rol oynayan kuruluşların başında Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği gelmekte ve bu bağlamda TURSAB, müzelerin restorasyon ve uygulama hizmetlerinde lokomotif durumundadır. Sanal Müzeler; klasik müzecilik anlayışının sıradanlığından çıkıp teknolojik yenilikleri kullanmak suretiyle daha çok kitleye, daha etkin ve yaygın ulaşabilmek, sosyal ağ kullanıcılarının ilgi alanlarına da girerek daha geniş bir alanda müzecilik faaliyeti gösterebilmek adına teknoloji çağında olmazsa olmazlardandır.

Sanal Müze; geleneksel iletişim yöntemlerinin dışında, farklı medya olanaklarından yararlanarak meydana getirilmiş, koleksiyon zenginliğini ve bilgilerini içinde bulunduran ve bu sayede tüm dünya ile etkili iletişim gücüne ulaşabilen, bunun içinde fiziki bir mekana gereksinim duymayan müzeler olarak tanımlayabiliriz. (icom.museum: 2015)

### **1.5. MÜZECİLİKTE SERGİLEME TÜRLERİ**

Sergi, "*Alıcının görmesi, seçmesi için dizilmiş şeylerin tümü ve bu nesnelere serildiği yer*" olarak tanımlanmıştır. (tdk.gov.tr: 2015)

Müzelerde sergileme ise; tanışır veya taşınmaz kültür varlıklarının farklı tanıtım araçları yoluyla belirlenen mekanda ziyaretçilerin görmesine sunulmasıdır. Müzelerin idari yönlerinin derleme, muhafaza etme, araştırma, kayıt altına alarak belgeleme ve teşhir etme işlevlerinden oluştuğu ve tüm bu yönleriyle birlikte değerlendirmeye alınarak mesleki etik değerler içerisinde kamuya sunulması gerektiğini belirtebiliriz. (Ertürk ve Uralman, 2012: 45)

Klasik müzecilik anlayışında eserler, vitrin içlerinde, stant üzerlerinde sergileme ya da duvar panoları kullanılarak teşhir edilmektedir. Modern müzecilik anlayışında ise klasik müzecilikte kullanılan tekniklerle birlikte yeni sergileme ve anlatım yöntemleri kullanılarak, müzeye gelecek ziyaretçi sayılarının ve müzelere olan ilginin en üst seviyelere çıkartılması çabası vardır.

Modern müzecilikte eserler teşhir edilirken, görsel, işitsel ve hissiyata uygun araç ve gereçler kullanılarak ki bunlar, mobil ve interaktif uygulamalar, sesli rehber

ve üç boyutlu canlandırmalar gibi yeniliklerle eserlerin tanıtımları desteklendiğinden klasik müzecilik anlayışından bir hayli ön plana çıkmaktadır.



## İKİNCİ BÜLÜM

### İNOVASYON

#### 2.1. İNOVASYON NEDİR?

Türkçede inovasyon, “yenileşim” veya “yenilik” şekillerinde kullanılmakta olup; bu kavram Latince kökenli bir sözcük olan “*innovatus*”ten doğmuştur. (Satı, 2013: 3)

Yenilik; kurum içi uygulamalar, organizasyonlar veya dış bağlantılarda yeni veya mühim derecede iyileştirilmiş mal veya hizmet veya sürecin yeni bir pazarlama metodunun ya da yeni ortaya çıkan bir organizasyon yönteminin yapılması olarak tanımlanmıştır. (tubitak.gov.tr: 2015)

Türk Dil Kurumu (2015)’na göre yenilik; “Eskimiş, zararlı veya yetersiz sayılan şeyleri yeni, yararlı ve yeterli olanlarıyla değiştirmek” olarak tarif edilmiştir.

Yine Türk Dil Kurumu (2015)’na göre yenileşim ise; “Değişen koşullara uyabilmek için toplumsal, kültürel ve yönetsel ortamlarda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması” olarak tanımlanmıştır.

İnovasyon; yeni fikir, araç ve metotların gösterilmesi olayı olarak tanımlanmıştır. (merriam-webster.com: 2015)

Yenilikçiliğin girişimciliğe özgür bir araç olduğunu ifade etmekle birlikte her türlü örgütsel yapılanmanın var olma sebeplerinden biri olduğunu ifade etmektedir. (Barker, 2002: 23-24)

Günümüzde birçok tüzel kişiliğe sahip örgüt, 21.yüzyılın ihtiyaçlarına cevap vermek adına, değişime kapılarını açmak zorunda kalmış ve yeniliği gerek ürün gerekse de hizmet bazında kurum kültürüne uygulamaktadır.

## **2.2. İNOVASYON TÜRLERİ**

İnovasyon; Aşamalı, Radikal, Süreç ve Hizmet İnovasyonu olarak ayrılmaktadır. Kısaca açıklayacak olursak;

### **2.2.1. Aşamalı ve Radikal İnovasyon**

Bu yeniliklere ilişkin örnekler ise; aşamalı ve radikal yenilik, aşamalı yenilik sürecini destekleyen faktörler ile süreç ve hizmetlerdeki yenilik olarak belirten Richard Luecke, aşamalı yeniliği; eldeki teknolojiyi ve bilgileri kullanarak var olan bir şey üzerinde geliştirmeler yapılarak daha teknolojik hale getirilmesi olarak yorumlamış, Radikal yeniliği ise, diğer anlamlarıyla sürekli olmayan veya devrim yaratan yeniliğin ise, aşamalı yeniliğin tersine eldeki teknoloji veya metot dışında ortaya eski teknolojiden farklı bir ürün veya hizmetin sunulması olarak yorumlamış, Aşamalı yeniliği destekleyen faktörleri ise; radikal yeniliklerin, rekabetin özünüyle birlikte, yeniliği oluşturan kişi veya kurum avantajına çevirmelerinin yüksek ihtimallerinin bulunduğunu ancak buna karşın radikal yeniliğin beraberinde riskleri de getirdiğini dile getirmiş, radikal yenilik yaparken sunulan ürün ya da hizmet ile ilgili yapılan kimi yeniliklerin ürün veya hizmeti satın alacak kişilerce hoş karşılanmayacağı ve onlarda olumlu etkiden ziyade olumsuz etki uyandıracığını uyarılmaktadır. (Luecke, 2008: 1)

### **2.2.2. Süreç ve Hizmet İnovasyonu**

Süreç ve hizmetlerdeki yenilikler ise; daha çok sanayiler ve şirketlerin rekabet hayatlarında önemli bir yer kaplamakla birlikte yeni ürün veya hizmeti oluşturma hedefine odaklanırken diğer yandan bu ürün veya hizmetin alıcısı konumundaki kullanıcıların beğeneceği pazarı kazandırma çabası bağlantısının önemine değinilmiştir. (Luecke, 2008: 4)

## **2.3. MÜZELERDE İNOVASYON ÇALIŞMALARI**

Bu çalışmada yenilik boyutunun Müzelerde nasıl şekillendiği, yani teknoloji yeniliğinin müzelerde uygulanabilirliğini kapsamaktadır.

Bu bağlamda müzelerde teknoloji yeniliğinden bahsedebilmek ve teknolojiyi müzeye, eserlere entegre edebilmek için öncelikle kurum bazında çalışma yapılmasının gerekliliği, bununla birlikte toplumda dezavantajlı gruplara (engelliler, çocuklar, kadınlar, 3. yaş grupları) yönelik çalışmaların da yapılması önem arz ettiği düşünülmektedir.

Türkiye’de müzecilik alanında teknoloji yeniliği entegrasyonu kapsamında son yıllarda Kültür ve Turizm Bakanlığı’na çalışmalar yapılmış, bu çalışmalar sayesinde Türkiye’deki müzecilik faaliyetleri uluslararası düzeyde kalıcı, etkin, modern ve teknolojik yenilikler sayesinde müze ziyaretçilerinin beğenisini üzerlerinde toplamayı başardığı gözlenmiştir.

### **2.3.1. Türkiye’deki Yenilenen Müzeler**

Türkiye’de bulunan gerek müze binası, gerekse teşhir ve sergileme sistemlerini teknoloji ile yenileyen müzelerimiz, Antalya Alanya Müzesi, Burdur Arkeoloji Müzesi, Çorum Müzesi Uygulama Eğitim Merkezi, Edirne Türk İslam Eserleri Müzesi, İstanbul Galata Mevlevihanesi, İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi Silah Seksiyonu, Kahramanmaraş Müzesi ve Muğla Marmaris Kalesi ve Arkeoloji Müzesi yenilenen müzelerimize birer örnektir. (Harmanda vd., 2013: 5)

### **2.3.2. Türkiye’de Yeni Kurulan Müzeler**

Yenilikle donatılmış yeni müzelerden bahsedecek olursak bunlar, Aydın Yeni Arkeoloji Müzesi, Eskişehir Eti Arkeoloji Müzesi, Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi ve Konferans Merkezi, Kırşehir Kaman Kalehöyük Müzesi, Kilis Müzesi ile Tokat Arkeoloji ve Etnografya Müzesi olarak sıralayabiliriz. (Harmanda vd., 2013: 5)

Luecke (2008)’e göre; yeniliğe dair fikirler kurumsal çalışmalarla bulunma gibi bir zorunluluğunun olmadığı, yenilikçi fikirlere genelde dış dünyadaki pazarlardan da ulaşılabileceğinin farkına varılması gerektiğini belirtmiştir.

Buradan yola çıkarak müzeciliğe dair teknolojik yenilikleri gerek ülke içinde gerekse uluslararası düzeyde müzecilik alanında çağ atlamış ülkelerdeki araştırmalarla bir sonuçlara varılabilecektir.

#### **2.4. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NIN KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER KAPSAMINDA YAPTIĞI PROJELER**

Kültür ve Turizm Bakanlığı, kültür ve tabiat varlıklarının bilgi teknolojileriyle entegresine dair bir takım projeler yapmaktadır.

Bunlar; müzecilikte algılama tekniklerinin geliştirilmesi (MAT) ile müzelerde sergilenen eserlerin ziyaretçilerin eserleri daha kolay bir şekilde anlayacağı şekilde tanıtıcı uyarı işaretlerle düzenlenmesi, interaktif, sesli, görsel, dokunma ve duyu kullanmaya yönelik uygulamalarla (Karekod) ziyaretçilerin gelişmiş teknoloji vasıtalarıyla bilgiye ulaşması hedeflenmiştir. (sgb.kulturturizm.gov.tr: 2015)

Müzelerde yenilik çalışmalarının öncüsü sayılabilecek kurumlardan TURSAB, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2010 yılında açtığı 49 müze ve ören yerinin modernizasyonu ve ayrıca 2013 yılında KTB'nin açtığı 105 müze ve ören yerinin modernizasyonu ile *“Sürdürülebilir Turizm”* ve *“Kültürel Seferberlik”* anlayışlarıyla toplamda 154 müze ve ören yerinde yapmakta oldukları çalışmalarla müzelere ziyaretçi akınını kolaylaştırmak ve farkındalık oluşturmakla birlikte kültür turizm hacminin büyümesini hedeflemektedir. (Yalçın, 2014: 1)

Yine müzelerle ilgili yapılan gelişmelerden birisi ise; KTB'nin müzeler ve ören yerlerine Müzekart uygulaması ile ücretsiz giriş imkânını sunmaktır.

İlk kez 2008 yılında tanıtımı yapılan ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına sunulan Müzekart uygulaması, sonraki yıllarda yabancı vatandaşların da kullanımına hizmet vermiştir. (Safi, 2014: 88)

KTB, Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nün Müze ve Ören yerlerine Girişlerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge doğrultusunda 26/02/2014 tarih ve 49 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile Müze ve Ören yerlerine girişler için bilet uygulamasının yanı sıra farklı özelliklere sahip Müzekart çeşitleri

(Müzekart, İsimli Müzekart, Müzekart+, Müzekart Diplomantik, Acenta Müzekart, MuseumPass, Rehber Kart, Plaj Kart, Yerel Kart, Kurumsal Kart) ziyaretçilere alternatif kartlar sunularak Türkiye'deki Müzelerle ilgili giriş ve imtiyazlar sağlaması bakımından dünyada eşine rastlanılamaz bir örneğe sahiptir. (Safi, 2014: 88)

2009 yılından bu yana DÖSİMM adına yürüten ve bu alanda tek marka olma özelliğine sahip ilk ve tek iştiraki firma bünyesinde Türkiye'deki KTB'ye bağlı 117 müze ve ören yerinin ticari alanlarının işletim hakkına sahip, müze perakendeciliği çalışmaları yürütülmekte olduğu anlaşılmıştır. (bkg.com.tr: 2015)

## **2.5. MÜZELERDEKİ ÜRÜN-HİZMET PAZARLAMASINA YÖNELİK YENİLİKLER**

Kültür ve Turizm Bakanlığı'na ait ve Bakanlığın denetiminde olan özel müzelerde günümüzün ihtiyaç, beklenti ve müze ziyaretçilerinin ziyaretlerini en iyi şekilde gerçekleştirmek ve bu beklentileri karşılamak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın denetiminde bir takım uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Müzelerin işletmeciliğini alan kurumsal firmalar gerçekleştirdikleri inovatif dokunuşlar sayesinde müze severleri konforlu, rahat, ziyaret dışındaki sosyal ihtiyaçlarını karşılayabildikleri mekanlar oluşturarak müzeleri bir kamusal alan olmaktan çok sosyal imkanlarla dolu tarihi zaman tüneline gezinti yapmalarını sağlamak firmaların birinci pazarlama stratejileri arasındadır.

### **2.5.1. Müzenin Kahvesi**

Müzenin Kahvesi projesi, Bilkent Kültür Girişimi (BKG) tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Türkiye'deki 55 müze ve ören yerinin ticari alanlarının işletilmekte olduğu görülmüştür.

Projedeki kurumsal yapının en önemli ve stratejik yönü 55 müze ve ören yerindeki hizmet standardının temelini Türk Kahvesi Kültürü ve Araştırmaları Derneği tarafından Müzenin Kahvesi isimli kafeteryalardaki ürün ve hizmetin "Bu işletmede standartlarımıza uygun Türk Kahvesi servis edilmektedir" plaketine atfen yürütülmesine sahip Türkiye'deki tek işletme olmasıdır. (bkg.com.tr: 2015)

BKG'nin yürüttüğü bu proje kurumsal bir işletme yapısına sahip olmakla birlikte, entegre bir şekilde hizmet veren müzeler ve kafeteryaların, müze mağazacılığı ve kafeterya işletmeciliğinde Türkiye'de ve Dünyada öncü konuma getirilmesi vizyonunu taşımaktadır. (bkg.com.tr: 2015)

### **2.5.2. Müzenin Mutfağı**

BKG, Müze'nin Mutfağı projesiyle de alaturka yemek anlayışına karşılık, Osmanlı Devletindeki yemek kültürü ve değerlerini günümüze aktararak yeniden gün yüzüne çıkartabilmek için gerekli çalışmalar yapmış ve İbrahim Paşa Sarayı olarak da bilinen Türk ve İslam Eserleri Müzesi'nde her yıl Temmuz ve Ağustos aylarında gelen turistlere Osmanlı Mutfağı'nı tanıtmak üzere yemek ziyafetleri düzenlemektedir. Böylelikle kayıtlara geçmemiş ancak dilden dile, elden ele somut olmayan kültürel miras olarak taşınmış Osmanlı lezzetlerini müze ziyaretçilerine sunmayı başararak müzeyi sadece ziyaret edilebilen tarihi bir mekan olmaktan öte yaşayan bir Osmanlı Sarayı konumuna da getirerek Somut olmayan Kültürel Mirasın devamına imzasını attığı anlaşılmıştır. (bkg.com.tr: 2015)

### **2.5.3. Kültürel/Bilimsel Etkinlikler**

Arkeoloji Müzelerinde özellikle hizmet pazarlamasına ilişkin verilebilecek örnekler arasında ise Türkiye'deki artık sayıları gittikçe artan birçok müzede uygulama eğitimleri ve konferanslar düzenlenmektedir. Bu eğitimler kişilerde/öğrencilerde kimlik ve tarih bilincinin gelişmesine, yaşadığımız şehrin tarihsel ve kültürel değerlerinin öneminin kavranmasına, kültür varlıklarının korunması bilincinin oluşmasına, müzelerin anlam ve öneminin kavranmasıyla müzelere katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu amaçlarla faaliyetlerini yürüten Eğitim-Uygulama atölyeleri bulunan müzelerimize örnek verecek olursak Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Çorum Arkeoloji Müzesi, Mardin Müzesi, Aydın Arkeoloji Müzesi ve Batman Müzeleri Türkiye'de atölyeleri ve eğitim bölümleri bulunan müzelere verilebilecek örneklerdendir.

Müze yönetimi belirli bir program ve konular çerçevesinde müze biliminin alanına giren “Çömlek yapımı, Çivi Yazısı, Takı-Tasarım, Buğday Öğütme, Resim, Drama Eğitimi” gibi konularda ücretsiz olarak müze bünyesindeki atölyeler ve laboratuarlarda öğrencilere uzman kadro denetiminde eğitimler vererek müzecilik faaliyetlerini ve kültürel varlık bilincini aşılamaı amaç edinmiştir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### MÜZELERDE İNOVATİF YAKLAŞIMLAR

Bu bölümde günümüzde yaygın olarak kullanılan ve tarihi kültürel varlıklarımıza yeni bir boyut ve anlam kazandıran müzecilik alanındaki teknolojik gelişmelerin önemi, çeşitleri ve bu teknolojik yeniliklerin müzelerdeki ziyaretçi sayıları ve gelirlerine olan etkilerinden bahsedilecektir.

#### 3.1. TEKNOLOJİ İNOVASYONUNUN KÜLTÜR VARLIKLARINDAKİ ÖNEMİ

Taşınabilir ve Taşınmaz Kültür Varlıklarında tanzim, teşhir, sergileme ve sunum tekniklerindeki teknolojik inovasyon entegrasi modern müzecilik anlayışı her geçen yıl büyük bir ivme kazanarak müzelerde teknoloji yeniliğinin müze ziyaretçileri ve tüzel kişiliklere sahip firma/kamu kuruluşlarına farkındalık olgusuyla önemini göstermeyi ve dikkatleri üzerine çektiği görülmektedir.

#### 3.2. MÜZELERDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR

Çağdaş müzecilik yaklaşımlarında kullanıldığını gördüğümüz müzelerde teknoloji inovasyonu belli başlı sistemlerle gerçekleştirilmektedir. Bunlar;

##### 3.2.1. Rfid (Radyo Frekansı ile Tanımlama)

Radyo Frekansı ile tanımlama teknolojisi anlamına gelen RFID (Radio Frequency Identification) sayesinde; nesnelere tekil ve otomatik olarak tanıma işlemi yapılabilmektedir. (akillikutuphanesistemi.com: 2015)

##### 3.2.2. Harekete Duyarlı Sistemler

Harekete duyarlı sistemleri de sıralamak gerekirse; ışık (salon, hol, bölümler), ışık (vitrin ve eserler), kapı ve otopark bariyerleri olarak ayrılabilir.



### **3.2.2.1. Işık (Salon, Hol, Bölümler)**

Müzelerdeki salon, hol ve bölümlerde bulunan harekete duyarlı ışık sistemleri sayesinde müzelerdeki bu bölümleri gezen ziyaretçiler ziyaretlerini yaptıkları esnada faaliyete geçen ışık sistemleri sayesinde gezdikleri ortam aydınlatıldığı görülmüştür.

### **3.2.2.2. Işık (Vitrin ve Eserler)**

Müzenin bölümlerinde yer alan vitrinler ve bu vitrinlerdeki eserlerin aydınlatmasına yarayan harekete duyarlı ışıklar ile eser veya vitrin yanına yaklaşıldığında eseri-vitrin sensörler sayesinde aydınlatılarak kaynak israfının önüne geçildiği gözlenmiştir.

### **3.2.2.3. Kapı**

Müzelerin bina giriş kapılarında veya müzenin bölümlerine geçişlerde kullanılan harekete duyarlı sensörlerle donatılmış kapılar sayesinde müzeye ziyarete gelen ziyaretçi giriş kapısına yaklaştığında kendiliğinden açılan kapılarla müzeye giriş ve çıkışlar daha kolay hale dönüştüğü gözlenmiştir.

### **3.2.2.4. Otopark Bariyerleri**

Müzeye ziyarete gelen personelin veya ziyaretçilerin araçlarıyla müzenin otoparkına girişlerinde kullanılan ve bazısı araca entegre edilerek tanımlanmış chip sayesinde, bazısı ise güvenlik personeli kontrolünde bulunan otopark bariyerleri aracılığıyla müzeye giriş-çıkışlar bu sistem ile güvence altına alındığı anlaşılmıştır.

### **3.2.3. Engelli Rampa Ve Merdivenleri, Tekerlekli Sandalye**

Artık birçok çok katlı müzelerde uygulanan elektrikli, merdivenlere entegre edilmiş, engelli sandalyesi taşıyabilen, kullanıcı veya görevli denetimindeki engelli asansörleri ve engelli sandalyeleri sayesinde birçok engelli vatandaşın müze ziyaretini kolaylaştırdığı düşünülmektedir.

### **3.2.4. Kartlı Giriş Sistemi / Turnike Geçişi**

Müze perakendeciliği işletmesinde büyük bir öneme ve kolaylık sağladığı düşünülen kartlı geçiş sistemi, müzeye girişlerin daha hızlı ve sıra beklemenin önüne geçildiği kolaylıklarla birlikte, müzeye giren ziyaretçi sayısı ve müze ziyaretlerinden elde edilen gelirlerin istatistiki verilerine ulaşma bakımından da kolaylık sağlayan turnike geçişleri artık günümüz modern müzecilikte kullanılan bir teknolojik yenilik olduğu gözlenmiştir.

### **3.2.5. Karekod Uygulaması**

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Kültürel Varlıkların üzerlerine yerleştirilen Kare şekil içinde yer alan ve mantıksal bir şifreleme içeren uygulama sayesinde ziyaretçiler mobil cihazlarına yükledikleri uygulamalar sayesinde inceledikleri eserler hakkında detaylı bilgiye erişim imkanına kavuşacakları görülmüştür.

### **3.2.6. Mobil Uygulamalar**

Mobil cihazlara yüklenen uygulamalar sayesinde uygulamaya sahip müze ile ilgili genel bilgilerin yanı sıra müzede yer alan kültürel varlıkların görselleri ve tarihçeleri de ziyaretçiler tarafından öğrenilebileceği anlaşılmıştır.

### **3.2.7. Sesli Rehberlik Sistemi**

Avrupa'daki müzelerde kullanılan ve Türkiye'deki birçok müzede de uygulanmaya başlanılan sesli rehberlik sistemi; müzeyi ziyarete gelen grup veya şahsi ziyaretçilerin müze geneli ve vitrinlerde bulunan eserler hakkında sistemde yüklü olan ilgili dilde detaylı bilgiye ulaşma imkanı sunulduğu görülmüştür.

### **3.2.8. İnternet Uygulamaları**

Günümüz modern müzecilik anlayışına uygun olarak artık birçok müzede kablosuz internet hizmetleri sunularak müze ziyaretçilerinin teknoloji ile donatılmış müzelerden en etkin ve verimli bir şekilde faydalanmalarına yardımcı olmak amaçlandığı görülmüştür.

### **3.2.9. Güvenlik Sistemleri**

Kayıt özelliğine sahip kamera-alarm sistemleri, müzelere giriş yapan ziyaretçilerin can ve mal güvenliklerine katkı sağlamak açısından konuşlandırılmış bulunan x-ray güvenlik cihazları ve hırsızlığa karşı konuşlandırılmış bulunan alarm sistemleri, müzeleri daha güvenli hale getirerek teknolojik güvenliği de içinde barındırdığı gözlenmiştir.

### **3.2.10. Isı ve Neme Duyarlı Cihazların Kullanımı**

Müzelerde sergilenen eserlerin sıcaklık ve nem yönünden zarar görmemesi için eserler ısıya ve neme duyarlı cihazlarla kontrol altında tutularak, kültürel varlıkların ömürlerinin uzatılmasına yardımcı olunmaya çalışıldığı anlaşılmıştır.

### **3.2.11. Yangın Sistemleri**

Müzelerde bulunan objelerin, teşhir edildikleri reyonlarda, restorasyon alanlarında veya depolarda korunmasındaki tasarım ilkesi, objelerde hasar oluşturmayacak olan çözümlerdir. Bu nedenle özellikle gazlı söndürme (FE 227 veya FE 25) veya “yüksek basınçlı su sisi“ sistemleri müzelerde tercih edilen yangın önleme sistemleri olduğu görülmüştür.

### **3.2.12. Binaların Depreme Dayanıklılıklarının Arttırılması**

Müze binaların depreme karşı güvenilirliğine yönelik yapısal kaygıdan ziyade birçok müzedeki uygulama ile depreme yönelik alınan tedbirler deprem sırasında müzede bulunan eserlerin dengede kalmalarını sağlayacak şekilde sergilenmeleri ve muhafaza edilmeleri üzerine yapılmaktadır. Bununla birlikte de ayrıca eserlerin depreme dayanıklılıkları ile birlikte binanın da depreme dayanıklılığına yönelik gerekli iş ve işlemlerde yapılarak binanın depreme dayanıklılığı arttırılmakta veya yeni bina yapılması yoluna gidildiği görülmüştür.

### **3.2.13. Restorasyon-Konservasyon Birimlerinin Oluşturulması**

Müzelerde sergilenen kültürel varlıklarımızın; konservasyon ile objelerin maddesel ve teknolojik özellikleri kadar, yapısını ve taşıdığı dekoratif öğelere özgün niteliklerine bağlı kalarak korumak, bozulmasına yol açan nedenleri ve etkenleri açığa çıkarmak, en uygun ve en etkili koruma yöntem ve malzemelerini belirleyerek bunları objelere uygulamak, fiziksel ve estetik bütünlüğü aslına bağlı kalarak sağladıktan sonra stabil haldeki objeyi sergileme veya depolama için hazırlanması işi olduğu anlaşılmıştır.

Restorasyon ile de eski, tarihi, otantik ve özgünlük değeri olan eserlerin, önemli bir olaya ev sahipliği yapmış eserin, aslına uygun olarak, asli malzemededen, asli yapım tekniğinden ve özgünlüğünden faydalanarak, mümkün olduğu kadar az müdahale ile koruyarak onarılması ile ilgili birimlerin günümüzde açılan modern müzelerde oluşturulması olduğu anlaşılmıştır.

### **3.2.14. Etkinlik Atölyelerinin Oluşturulması**

Türkiye'de birçok özel ve devlet müzesinde etkinlik atölyeleri oluşturulduğu gözlenmiş olup, burada müzecilik alanındaki eserlerin imitasyonlarının hammaddeler kullanılarak çeşitli araç gereçlerle uzmanların denetiminde öğrencilere öğretilerek, tarihi eserlerin ortaya çıkartılması ve öğrencilerin zihinlerinde müzeciliğe dair olumlu fikirler oluşturmak ve gençlerin müzelere ilgilerini çekebilmek adına bu tür etkinlikler gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

## **3.3. TÜRKİYE'DE KÜLTÜR VARLIKLARINDA TEKNOLOJİK İNOVASYON UYGULAMASI YAPAN KURUM / KURULUŞLAR**

Kültürel varlıklarımıza teknolojik dokunuşla onları bizlere farklı ortamlarda, durumlarda, bakış açılarıyla, tarihten miras kalan kültürel varlıklarımızı modern müzecilik anlayışıyla bizlere daha iyi anlatan, kültürel varlıklarımızı ve miras sahiplerinin yaşamlarına, kültürlerine yönelik ipuçları vererek bu güzel değerlerimizi algılamamızda yardımcı olan, teknoloji ağını müzelerimizle buluşturan, teknolojiyi kültürel varlıklarımıza entegre eden ve dizayn eden firmaların başta gelen müşteri

portföyleri arasında bu yenilikleri gerçekleştirmek isteyen müzeler olduğu görülmüştür.

Müzelerde teknoloji yeniliğinin önemi ile ilgili olarak 28 Mayıs 2010 tarihinde İstanbul Pera Müzesi'nde bir toplantı gerçekleştirilmiş, bu toplantının amacı ise Türkiye'de müzecilik alanındaki çalışmaların dünyadaki müzecilik faaliyetlerindeki yenilikleri takip etme ve bilgi/uygulama deneyimine dair bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda vitrinlerin aydınlatmasından, eserlerin sergileme sistemlerine, depo işlemlerinden güvenlik konularına dair birçok konu hakkında sunumlar yapılmış, alanında uzman olan ve üretici durumundaki altı Alman firmasından gelen yetkililer tarafından katılımcılarla bilgi alışverişi yapılmıştır. (terminaldesign.com.tr: 2014)

Türkiye'de müzeler alanında teknoloji yeniliğini müzelere uygulayan firmalardan bazıları ise;

- Reo-Tek, Ankaref, TURSAB, Terminal Desing, vb olup,

Teknolojik yeniliği uygulayan Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı kamu ve özel müzelere örnek olarak ise;

- ODTÜ, Bilim ve Teknoloji Müzesi,
- İslam, Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi,
- Kaman Kalehöyük Arkeoloji Müzesi,
- Gordion Müzesi,
- Sadberk Hanım Müzesi,
- Türkiye Ormancılık Müzesi'ni verebiliriz.

### **3.4. DÜNYADA TEKNOLOJİK İNOVASYON GERÇEKLEŞTİREN MÜZE ÖRNEKLERİ**

Müzelerde teknoloji inovasyonunu etkin bir şekilde kullanan ve sayısı milyonları bulan ziyaretçiye ev sahipliği yapan dünya genelindeki müzelere örnek verecek olursak;

### **3.4.1. İngiltere British Müzesi**

İngiltere'nin Londra şehrinde bulunan British Müzesi 1753 yılında İngiliz koleksiyoncu Sır Hans Sloane'in vasiyeti üzerine 71.000 parçalık koleksiyonunun Kral II. George'a verilmesi üzerine kurulmuş olup, dünyanın ilk ulusal halk müzesi olma özelliğine sahiptir. Yüzyıllar içerisinde büyüyerek gelişen müze başlangıçta yılda 5.000 ziyaretçi alırken, bugün bu sayı 6 milyona ulaşmıştır. (britishmuseum.org: 2014)

British Müzesi başta olmak üzere İngiltere'deki müzelerde teknolojinin kullanılmasına önem verilmektedir. Özellikle, İOS, Android vb. gibi işletim sistemi kullanılan mobil cihazlarda kullanılmak üzere dizayn edilen uygulamalar ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılama noktasında önemli fayda sağlamaktadır. Huntz app ismindeki uygulama ile ziyaretçilerin kendi ziyaretlerini kendileri planlamaları ve müzelerden maksimum faydayı kazanmaları sağlandığı anlaşılmıştır.

Bu uygulamaların rahat kullanılabilmesi için müzede internet bağlantısı konusu da düşünülmüş. Ziyaretçilerin önemli bir kısmının yurt dışından geldiği ve uluslararası data roaming tarifelerinin pahalılığı nedeniyle 3G internetlerini kapattığı göz önünde bulundurularak ülke genelindeki birçok müzelerde ücretsiz kablosuz internet hizmeti verilmekte ve giderek yaygınlaştırıldığı anlaşılmıştır. (publishingperspectives.com: 2014)

Android veya İOS gibi işletim sistemli cep telefonlarına indirilen uygulama sayesinde gezilmekte olan müzedeki eserlerin barkod numaraları uygulamadaki ilgili yere girildiğinde eser ve diğer bilgiler, sesli, görüntülü ve yazılı bir şekilde kullanıcıya/ziyaretçiye aktarılmaktadır.

### **3.4.2. İsveç Vasa Müzesi**

Vasa Müzesi; İsveç'in Stockholm şehrinde Djurgården adasında 1990 yılında Donanma Müzesi olarak açılmış olup, İskandinavya'nın en çok ziyaretçi alan müzesi konumundadır. İsmi 1628 yılında batan Vasa isimli savaş gemisinden alan müzede

bu gemi sergilenmekte olup, gelen ziyaretçilerin büyük ilgisini çektiği anlaşılmıştır. (vasamuseet.se: 2014)

Müzeye gelen ziyaretçiler pdf formatında müzenin haritasını ve gezilen yerler ile ilgili bilgileri içeren 15 bölümden oluşan mp3 formatındaki ses kayıtlarını mobil cihazlarına indirerek müzeyi gezerken bilgi sahibi olabildiği görülmüştür. (vasamuseet.se: 2014)

Vasa Müzesini bugüne kadar 25 milyon insan ziyaret ettiği, müze içerisinde Vasa'nın keşfedilmesi ile ilgili bir film gösteriminin de bulunduğu, 17 dakika uzunluğundaki filmin izlendikten sonra müzenin ziyarete başlanması da müze yönetimince tavsiye edildiği anlaşılmıştır. (vasamuseet.se: 2014)

### **3.5. TÜRKİYE'DE TEKNOLOJİK İNOVASYON GERÇEKLEŞTİREN MÜZE ÖRNEKLERİ**

Teknolojik yenilikleri uygulayan Türkiye'deki müzelere örnek verecek olursak; Burdur ve Kahramanmaraş Arkeoloji Müzelerini gösterebiliriz.

#### **3.5.1. Burdur Arkeoloji Müzesi**

Kültür varlıklarını bünyesinde barındıran ve teknoloji uygulanmış müzelerden olan Burdur Arkeoloji Müzesi 1950'li yıllarla birlikte Hacılar Höyük'te yapılan kazılarla kendinden bahsettirmiş ve dünya arkeoloji camiasının ilgisini üzerine çekmeyi başardığı görülmüştür.

Yapılan bu önemli adımla ilk kez 1963 yılında resmen kurulan Burdur Arkeoloji Müzesi yapılan kazılar neticesinde barındırdığı zengin arkeolojik eserlerle müzecilik faaliyetlerini geliştirmiş, 2001 yılında başlatılan girişimlerle müze binası ve bahçesi kamulaştırma ile genişletilmiş ve zengin arkeolojik eserleri tanzim ve teşhir etmek adına büyük bir alana kavuşma fırsatı bulmuş ve tadilat işlemlerinin ardından 2006 yılında revize edilmiş haliyle ziyaretçilere ve bilim dünyasına hizmet eder haline kavuştuğu gözlenmiştir. (burdurmuzesi.gov.tr: 2014)

Burdur Müzesi'nde yapılan incelemelerde, müzenin dış bahçe kapısının geniş ferah bir müze dış alana mevcut olup, bu sayede engelliler ve müzeye gelen ziyaretçiler için ferah ulaşım imkanının sağlandığı gözlenmiştir.

Geniş bir alana sahip olan müzenin iç kısmında ziyarete başlayan tek bir ziyaretçi bir başka vitrine geçtiğinde geride bıraktığı vitrine ait ışıklandırmanın enerji israfına yol açılmaması için söndüğü gözlenmiş olup, bu aynı zamanda eserin gereğinden fazla ısı ve ışığa maruz kalmasına karşın önleyici bir tedbir olduğu anlaşılmıştır.

Bir başka teknoloji yeniliği ise Burdur Arkeoloji Müzesi'ne ait resmi internet sitesinde yer alan Sanal Müze Tur çalışmasıdır.

Sanal Müze Tur sayesinde Burdur Arkeoloji Müzesi'ni üç boyutlu bir şekilde müzede yer alan arkeolojik eserlerin bulunduğu salonları, koleksiyonları bilgisayar ortamında gezilebilme imkanı sunulduğu gözlenmiştir. (burdurmuzesi.gov.tr: 2014)

Türkçe ve İngilizce menü olarak hazırlanmış sanal müze tur programı sayesinde kullanıcılar müzeye ait bahçe, müze ve depo bölümlerini ayrı ayrı olarak detaylıca ve tam ekran inceleme imkanı sunulduğu anlaşılmıştır.

Buldukları noktanın bakış açılarını istedikleri yönde değiştirebilen, istedikleri objeleri izlenilebilecek tarzda dizayn edilen bu program sayesinde, Burdur Arkeoloji Müzesi'ni merak edip gitme olanağı bulamayan müze severlerin müze yönetiminin yaptırdığı bu çalışmayla, Burdur Arkeoloji Müzesi'ni sanal olarak da olsa görmeleri sağlanmıştır.

### **3.5.2. Kahramanmaraş Arkeoloji Müzesi**

Kahramanmaraş'ta ilk müzecilik 1947 yılına uzanan il merkezindeki Belediye Caddesi üzerinde yer alan 16.yy ait Taş Medrese ismiyle anılan yerde kurularak başlamış, 1975 yılında ise il merkezindeki Yenişehir Mahallesi Azerbaycan Bulvarı üzerindeki ve halen de hizmet vermekte olan modern binasına taşındığı ve müzecilik faaliyetlerini yürüttüğü anlaşılmıştır. (kulturvarliklari.gov.tr: 2014)



Müze binasında yer alan Direkli Mağarası Kazı ve Canlandırma Salonu'nda bir başka teknolojik inovasyon uygulandığı gözlenmiştir.

Direkli Mağarası Kazı ve Canlandırma Salonu'nda oluşturulan gezi platformu sayesinde, müzeyi ziyaret edenler bu salonda gezinirken hem görsel hem de işitsel teknolojiler kullanarak, Paleolitik Dönemi'ne ait yaşam biçimini teneffüs etme hissi uyandırıldığı düşünülmektedir. (kahramanmaras.gov.tr: 2014)

Burada yapılan çalışmalarla müzelerde sergilenen koleksiyonların veya objelerin teorik bilgilerini aktarmakla birlikte sergilenen nesnelere ait olduğu dönemlerine ilişkin dikkat çekici yanlarını günümüzün modern ihtiyaçları doğrultusunda teknoloji yardımıyla ortaya koyarak müze ziyaretçilerinin ve özellikle ilk kez müze ziyaretlerinde bulunan ziyaretçilerin zihinlerinde olumlu ve kalıcı etkiler oluşturmaktır.

Kahramanmaraş Müzesi'nde uygulanan sanal müze programı ise; tam ekran ve üç boyutlu bir şekilde bilgisayarda tura başlanırken mouse ile geziyi kolaylaştıracak ve programın her çeşit yaş grubu tarafından kullanılmasına imkan tanıyacak şekilde dizayn edilmiş yönü bulunmaktadır. Birçok sanal turda da uygulanmaya başlayan ok yön tuşları sekmelerinin bulunduğu düşünülmektedir.

Bu sayede sanal ortamda ziyarete oturan kullanıcı, müzenin hangi bölümlerinin gezilebileceğini bu yön uyarı işaretleriyle anlayabileceği görülmüştür. (kmarasarkeolojimuze.gov.tr: 2014)

Programı kullanırken tam ekran konumunda izlenilmeye geçildiğinde örneğin izlenilen bir vitrindeki objeye daha da yakın bakılmak istendiğinde ekrana çıkan menüden (+) veya (-) tuşlarıyla objeye daha yakın bakmak mümkün olabilmekte, bu da diğer sanal turlardaki objeleri yakından inceleyememe sorununu ortadan kaldırdığı düşünülmektedir.

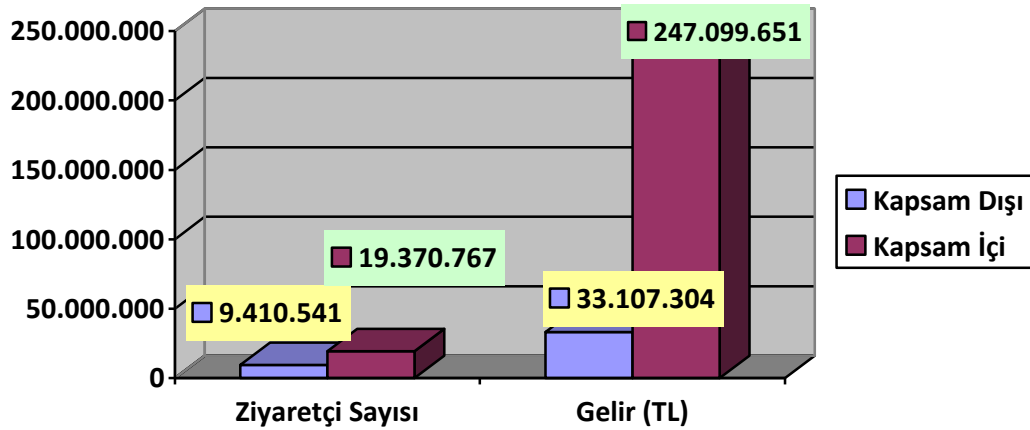
### 3.6. TÜRKİYE GENELİ MÜZELERDE UYGULANAN TEKNOLOJİ YENİLİKLERİNE AİT VERİLER

Bu bölümde Türkiye genelindeki müzelerde uygulanan teknolojik yeniliklere ilişkin gişe modernizasyon, müze kart satışları, müze kart ile ziyaretçi sayıları ve gelirleri gibi bilgiler aktarılacaktır.

#### 3.6.1. 2013 Yılı Türkiye Geneli Gişe Modernizasyon Verileri

2013 Yılına ait Türkiye geneli ihale kapsam içi ve kapsam dışı gişe modernizasyona dair ziyaretçi ve gelir durumları Tablo 3.1'de sunulmuştur. (dosimm.kulturturizm.gov.tr: 2014)

**Tablo 3.1. 2013 Yılı Türkiye Geneli Gişe Modernizasyon Verileri**



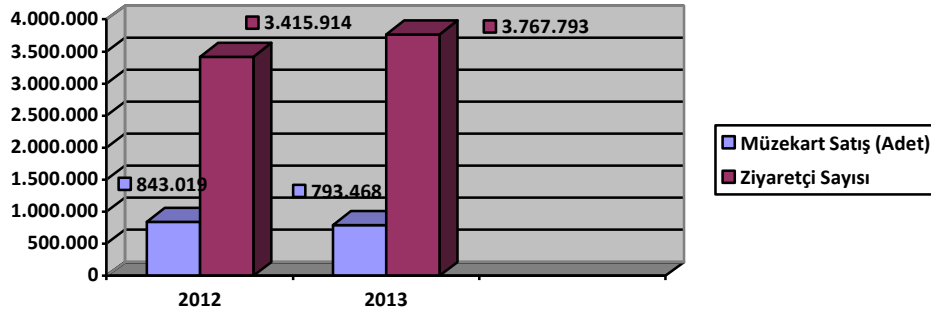
Kültür ve Turizm Bakanlığınca 2013 yılı müze ve ören yerlerindeki gişe modernizasyonu ihalesi kapsamında ve kapsam dışındaki gelir analizleri Tablo 3.1'de gösterilmiş olup, gelirlerin % 88'i modernizasyon yapılan müze ve ören yerlerine ait olduğu görülmektedir.

Aynı tabloda 2013 yılına ait gişe modernizasyona ait ihale kapsam dışı ve kapsam içi ziyaretçi sayıları gösterilmiş olup, kapsam içi ziyaretçi sayısı toplam ziyaretçi sayısının % 66'sını oluşturduğu görülmektedir.

### 3.6.2. Türkiye Geneli Müze Kart İstatistik Verileri

2012 - 2013 yıllarına ait Türkiye geneli müze kart gelirleri ile müze ve ören yerleri ziyaretçi-gelir durumları Tablo 3.2'de sunulmuştur. (dosimm.kulturturizm.gov.tr: 2014)

**Tablo 3.2. 2012-2013 Yılları Türkiye Geneli Müze Kart İstatistik Verileri**

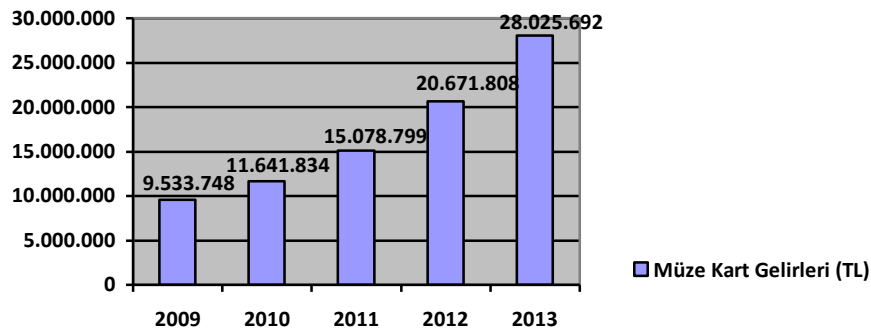


Türkiye geneli Kültür ve Turizm Bakanlığı'na ait müze ve ören yerlerinde kullanılan 2012 - 2013 yıllarına ait müze kart satışları dolayısıyla ziyaretçi sayısı Tablo 3.2'de gösterildiği üzere yaklaşık % 10 oranında bir artış göstermiştir.

### 3.6.3. 2009-2013 Yılları Arasındaki Müze Kart Gelir İstatistikleri

2009-2013 yıllarındaki Türkiye geneli müze kart gelirleri Tablo 3.3'te sunulmuştur. (dosimm.kulturturizm.gov.tr: 2014)

**Tablo 3.3. 2009-2013 Yılları Arası Türkiye Geneli Müze Kart Gelirleri**



Türkiye genelinde müze kartın kullanımına sunulduğu 18.6.2008 tarihinden 31.12.2013 tarihine kadar toplam 4.430.315 adet müze kart satılmış olup, belirtilen tarihler arasındaki müze kart gelirleri Tablo 3.3'te gösterilmiş olup, 2009 yılından 2013 yılı dahil müze kart satışından dolayı elde edilen gelirlerin artış oranı % 294 olduğu görülmektedir. Müze kartın sayısının artışı, müze ziyaretçi sayısının da artışı olmakla birlikte Müze gelirlerini de artırdığı düşünülmektedir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **KASTAMONU – ÇORUM ARKEOLOJİ MÜZELERİ'NİN KARŞILAŞTIRILMASI**

Bu bölümde teknolojik yeniliklerin, müze ziyaretçilerinin ve müze gelirlerinin artırılmasındaki rolü incelenmektedir. Bu bağlamda Türkiye'deki müze ve ören yerleri istatistiklerinin çalışmanın hedeflediği unsurlara ışık tutacağı ve destekleyeceği düşünülmektedir.

#### **4.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU**

Araştırmanın konusu; örnek alınan Çorum Arkeoloji Müzesi'ndeki teknolojik ve inovatif girişimlerin Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ne uygulanmasının, Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ndeki ziyaretçi sayısını, müzenin gelirini, müzenin kurumsal prestijini ve saygınlığını, diğer yönden de şehrin tarihi, kültürel ve ekonomik yönlerine sağlayacağı katkıların araştırılmasıdır.

#### **4.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ**

Araştırmanın amacı aynı coğrafyaya sahip fakat teknoloji ve yenilik yönüyle bir hayli mesafe kat etmiş olduğu düşünülen Çorum Arkeoloji Müzesi'nin gerçekleştirdiği inovatif girişimlerin örnek model alınarak Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde de uygulanması halinde Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ne kazandıracığı yönlerdir.

Bu inovatif girişimlerin gerçekleşmesi halinde Kastamonu Arkeoloji Müzesi, Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki coğrafi konumu gereği daha fazla turist ve ziyaretçi imkanıyla birlikte daha fazla gelir sağlayabilecek bir noktaya ulaşmada teknolojik dokunuşların önemini araştırmak maksadıyla yapılmıştır.

### **4.3. VERİLERİN TOPLANMASI VE VERİ TOPLAMA ARACI**

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak dolaylı gözlem yöntemi kullanılmıştır. Gözlem metodu nitel araştırma kapsamında değerlendirilir. Bu yönüyle araştırma nitel bir çalışmadır.

Gözlem, bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin niteliklerinin öğrenilmesi amacıyla, belirli bir plan ve dikkatle üzerinde incelenmesi, müşahade edilmesi işi olarak tanımlanmıştır. (tdk.gov.tr: 2015)

Karasar (2012)'a göre Araştırmacı, verilerini direkt gözlemlerde bulunarak veya sorular sorarak (soruşturma yapma, dolaylı gözlemlerde bulunma) veri toplar. Bunlardan hangisinin seçileceğine ise araştırmacı karar verebilmekte olduğunu ifade etmiştir.

Yıldırım ve Şimşek (2000)'e göre; doğal ortamlarında hiçbir müdahale edilmeden gözlem yoluyla doğrudan olayın geçtiği alanda bilgi toplanması bu araştırmanın geçerliliği açısından öneminin büyük olduğunu ifade etmişlerdir.

Bu çalışmada verilerin doğal ortamda gözleme yoluyla toplanması, çalışmanın geçerliliğini arttırmak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmada ayrıca yazılı her türlü kaynak, kanun, yönetmelik, uluslararası antlaşmalar, internet yayınları, stratejik planlar, yılsonu istatistik raporlar gibi kaynaklardan elde edilen ikincil veriler çalışmanın gözleme dayalı ampirik kısmını desteklemek amacıyla kullanılmıştır. Araştırmaya konu olan Çorum Arkeoloji Müzesi ve Kastamonu Arkeoloji Müzesi hem müzelerde yapılan yerinde gözlemler ve hem de diğer kaynaklardan elde edilen veriler yönleriyle karşılaştırılmıştır.

### **4.4. VERİLERİN ANALİZİ**

Bu çalışmada da, araştırmacının gözlemine dayanarak, Çorum ve Kastamonu Arkeoloji Müzelerinin teknolojik yenilik ve farklılıkların, yenilikçi girişimlerin hizmet pazarlamasında, tanıtımda, müşteri/ziyaretçi memnuniyetinde ve bilinçlendirmesinde, kurumsal kültür oluşturmada, müşteri profiline

zenginleştirilmesinde Çorum Arkeoloji Müzesi tarafından nasıl başarıyla kullanıldığı belirlenmiş ve Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde yeniliğe-teknolojiye ulaşamama nedenleri yorumlanmıştır.

#### **4.5. KASTAMONU ARKEOLOJİ MÜZESİ**

Kastamonu Arkeoloji Müzesi 1915-1917 yılları arasında mimar Kemalettin tarafından ittihat ve terakki binası olarak inşa edilmiş olup, 1952 yılından itibaren ise Arkeoloji ve Etnografya binası olarak karma müze şeklinde faaliyet göstermeye başladığı anlaşılmıştır. (kastamonukultur.gov.tr: 2014)

Kastamonu Arkeoloji Müzesinde il ve çevresinde bulunan Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait bir takım cam, pişmiş toprak eser, heykeller, mezar stelleri teşhir edilmekte olduğu görülmüştür. (kulturvarliklari.gov.tr: 2014)

Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin 2013 yılsonu itibariyle Arkeolojik Eser ve Sikke sayısının ise 32.889 adet olduğu bildirilmiştir. (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2013: 34)

Müzedede toplam 4 sergi salonu bulunmakta olup, 3 salon giriş katında, 1 salon da U şekli yapısıyla üst kattadır. 567,60 m<sup>2</sup>'lik bir kullanım alanı olan bina, çeşitli restorasyon ve tadilat işlemlerinin ardından 14 Haziran 2005 tarihinde dönemin Kültür ve Turizm Bakanı Atilla KOÇ tarafından hizmete açıldığı anlaşılmıştır. (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2013: 34)

Kastamonu Arkeoloji Müzesi konumu gereği şehir merkezine çok yakın bir alanda, şehrin ana bulvarı üzerinde şehrin güney-batı cephesinde bulunmaktadır.

Müze'ye giriş katın ilk bölümünde bulunan Atatürk'ün Kastamonu'ya gelişleri ve Kılık Kıyafet ve Şapka İnkılabını gerçekleştirdiği dönemlerde kullandığı bir takım özel eşyaların sergilendiği salonla ziyarete başlanılmaktadır.

##### **4.5.1. Kastamonu Arkeoloji Müzesi Bölümleri**

Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin bölümleri aşağıda açıklanmıştır.

#### 4.5.1.1. Müze Giriş Bölümü

Bu bölümde Atatürk'ün 23 Ağustos 1925'te Kastamonu'nun İnebolu ilçesine ziyaret edişinde şapkayı tanıtarak kıyafet inkılabının ilk işaretini verdiği yer Kastamonu'dur. (kastamonukultur.gov.tr: 2014)

#### Şekil 4.1. Kastamonu Arkeoloji Müzesi Giriş Bölümü İlk Salon



Kastamonu'ya ziyaretleri sırasında burada kullandığı bazı özel eşyaların sergilendiği salonda, Fötr (Şapka), köstekli saat, çalışma masası ve sandalyesi, fincan takımı, yemek takımı, banyo takımı gibi eşyaların ve imitasyon olan elbiselerinin de sergilendiği salon olduğu gözlenmiştir.

#### 4.5.1.2. Taş Eserler Salonu

Giriş kısmında yer alan salondan diğer bir başka sergi salonu olan Taş Eserler Salonu'na ( Hall of Stone Artefacts) geçiş bulunduğu anlaşılmıştır.

Taş Eserler Salonu'nda ise ilk olarak pişmiş topraktan yapılmış tekne biçimindeki Lahit ve aynı yerde sergilenen mezar taşları olduğu görülmüştür.

Arkeoloji Biliminde Lahit (Sarcophagus) sözcüğünün kelime anlamı: “Antik çağda ölü gömme gelenekleri arasında ölünün koyulduğu sandık şeklindeki mezar” olarak ifade edildiği anlaşılmıştır. (mumya.mersin.edu.tr: 2014)



Yine Taş Eserler Salonu'nda pişmiş topraktan yapılmış, tabut görünümünde, üzeri kiremitlerle kaplı lahitte bulunduğu görülmüştür.

Taş Eserler Salonu'ndaki bir diğer lahit ise; Roma Çağı'na ait mermerden yapılmış, üzeri cam kapak ile kapatılarak teşhir edilmekte olan, bayan mezarı olarak tahmin edilen Lahit olduğu gözlenmiştir.

Aynı salonda Helenistik Dönemi'ne ait taş Lahit ve çocuk Lahiti bulunduğu gözlenmiştir.

Adak heykelleri ile Roma Dönemi'ne ait Mermer Satyr Heykeli ise Taş Eserler Salonu'nda sergilenen bir başka kültür varlıklarından olduğu anlaşılmıştır.

#### **4.5.1.3. Steller Salonu**

Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin zemin katındaki son salonu olan Steller Salonu'na ise Taş Eserler Salonundan geçerek ziyaret edilebildiği anlaşılmıştır.

Uzun bir koridor şeklinde dizayn edilmiş bulunan Steller Salonu'nda çeşitli figürlerle şekillendirilmiş Roma Dönemi'ne ait mezar stelleri bulunduğu gözlenmiştir.

Arkeoloji biliminde Stel'in sözlük manası: “Genellikle yazıt, bezeme ya da her ikisini de içeren ve dik bir biçimde zemine yerleştirilen dar levhaya verilen ad” olarak tanımlanmıştır. (rehberalicelik.com: 2014)

#### **4.5.1.4. Üst Kat Teşhir Salonu**

Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin üst katına çıktığınızda ise; U şeklinde ve uzunca bir koridora sahip bulunan salonun bulunduğu, salondaki ışıklandırmaların fotosel özelliğe sahip, ziyaretçinin az olması durumunda hangi vitrin üzerinde inceleme yapılıyorsa ve hava aydınlığı durumuna göre otomatik olarak o bölgedeki vitrinler ve tavan aydınlatmalarının aydınlatıldığı sistemlerle donatıldığı görülmüştür.

Üst katta bulunan eserler ise; genel olarak Kastamonu ve civar illerdeki kazılar sonucu elde edilen kültür varlıklarının sergilendiği eserler olduğu gözlenmiştir.

Kastamonu ili, Cide ilçesi, Türbetepe Tümülüsü'nde 2011 yılında kurtarma kazısında ortaya çıkan Roma Dönemi'ne ait M.S. 1.yy'a ait eserler olduğu görülmüştür.

Türbetepe Tümülüsü'nden ortaya çıkartılan Roma Dönemi'ne ait cam şişe, gözyaşı şişesi, yağ kandili, İmparator Vespasianus Dönemi'ne ait sikke, sürahi vb eşyaların bulunduğu gözlenmiştir.

Yine bu salondaki vitrinlerde Roma Dönemi'ne ait Satyr Başlarının sergilendiği gözlenmiştir.

Satyr: Arkeoloji Bilimi'nde Mitolojide sözlük anlamı; “şehvete düşkün adam, yarı insan yarı keçi olan kır tanrısı” olarak tarif edilmiştir. (nedir.dictionarist.com: 2014)

Yine bu sergi salonunda; camdan yapılmış minyatür gözyaşı damlaları şişeleri, süs eşyaları, pişmiş topraktan yapılmış kap ve sürahiler, Devrekani ilçesi Kınık Barajı mevkiinde arkeolojik kazılarda çıkan, cam üzüm salkımı, bronz eşyalar, taştan yapılmış balta, tunç figürinler (M.Ö.2.000 sonu), çift kulplu çömlek, Hitit Dönemi'ne ait eserler (M.Ö.1450-1180), Taprammi Çanağı, RYHTON (Tunç) Samsun Dündartepe kazılarında ortaya çıkan eserlerde bölge müzesi olması nedeniyle Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ne getirilmiş ve halen de burada sergilenen kültürel varlıklarımız olduğu görülmüştür.

Rhyton; “Eski Yunan Dönemi'nde çömlek veya metalden yapılmış, içecek içmeye yarayan, bir kadın veya hayvan başı şeklinde yapılmış kap” olarak tanımlayabiliriz. (nedir.dictionarist.com: 2014)

#### 4.5.2. Kastamonu Arkeoloji Müzesi Ağlı Selmanlı Tümülüsü Mezar Odası

Son olarak Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde Kastamonu ili, Ağlı İlçesi, Selmanlı Mahallesi'nde bir vatandaşa ait tarlada, kaçak kazı sonucu, ihbar üzerine tespit edilen kültürel varlık, kolluk kuvveti yetkilileri, Kastamonu Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü uzmanları ve Karabük Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyeleri nezdinde, konunun uzmanlarının denetiminde koruma altına alınan ve Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde henüz teşhir edilmeyen Ağlı Selmanlı Tümülüsü'ne ait Mezar Odası da bulunmaktadır.

#### Şekil 4.2. Ağlı Selmanlı Tümülüsü Kazısı Mezar Odası Fotoğrafları



Mezar odasının uzmanlarca bulunduğu kaçakçılar tarafından mezar odasında bulunan ölü eşyaları ve ölü hediyeleri (iskelet vb) kaçırıldığı tespit edilmiştir.

Mezar odasının giriş kapısının karşısında bulunan duvarda 105x55 cm ebatında renkli kökboyaları kullanılarak rölyef tekniği ile yapılmış figürlerin bulunduğu bir duvar resmi bulunmaktadır.

Duvar resminin uzmanlarca yapılan ilk incelemelere göre M.Ö. 1. yy. ve M.S. 1. yy. dönemlerinde yapıldığı tahmin edilmektedir. Ancak yüzyıllardır gizemini ve

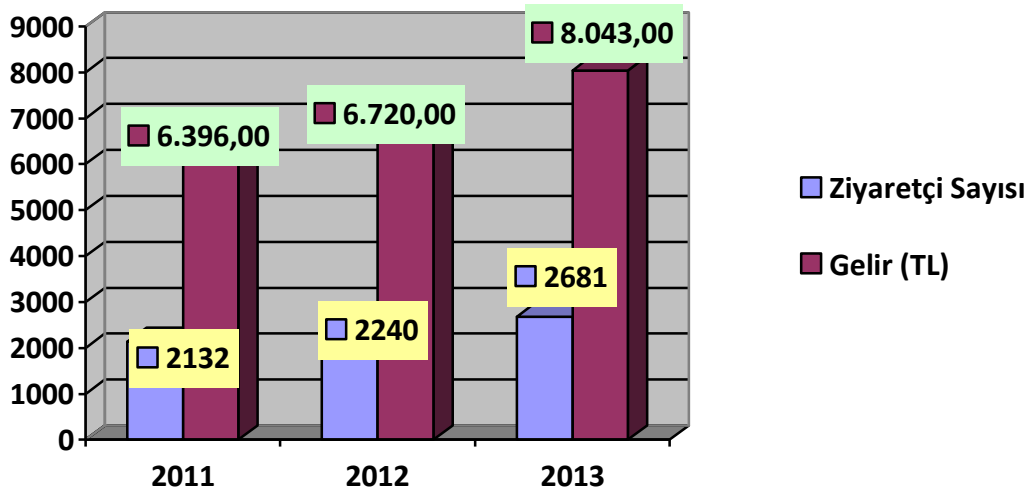
doğallığını koruyan bu resmin, kaçak kazı neticesinde hava ile teması sonucu ortaya çıkan nem dengesizliği nedeniyle uzmanların raporları doğrultusunda duvar resminin nem dengesinin normale dönebilmesi için nemlendirme cihazları kontrolünde belirli bir müddet muhafazasının gerektiği rapor edildiğinden, şu an için eser ziyaretçilere gösterilemeyip, nem dengesi normale dönüştüğünde ziyaretçilere teşhiri mümkün olacağı bildirilmiştir.

#### 4.5.3. Kastamonu Arkeoloji Müzesi İstatistik Verileri

##### 4.5.3.1. 2011-2013 Yıllarındaki Ücretli Ziyaretçi Sayısı ve Elde Edilen Gelir Durumuna İlişkin Veriler

Kastamonu Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü 2011-2013 yıllarındaki yıl sonları itibari ile müzeye gelen ücretli ziyaretçi sayılarına ve elde edilen gelirlere ilişkin istatistik bilgileri Tablo 4.1’de gösterilmiştir. (Kastamonu Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü: 2014)

**Tablo 4.1. 2011-2013 Yılları Arası Kastamonu Arkeoloji Müzesi Ücretli Ziyaretçilerden Elde Edilen Gelir İstatistikleri**



Tablo 4.1 incelendiğinde Kastamonu Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü’ne gelen 2011 - 2013 yıllarındaki ziyaretçi sayılarının her geçen yıl bir önceki yıla oranla arttığı gözlemlenmiştir.

Yine aynı tabloda Kastamonu Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü'nün 2011 - 2013 yıllarındaki yıllarını itibarı ile müzeye gelen ücretli ziyaretçilerden elde edilen gelirlerinde arttığı görülmektedir.

2014 yılı Mayıs ayından itibaren Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin ziyaretleri Kültür ve Turizm Bakanlığı'na ücretsiz hale getirildiğinden, 2014 yılı ziyaretçi ve gelir durumu dikkate alınmamıştır.

#### **4.5.4. Kastamonu Arkeoloji Müzesinde Yönetim Anlayışı**

Yaklaşık 100 yıla yakın bir tarihe sahip olan Kastamonu Arkeoloji Müzesi, bir dönem (1952) arkeoloji ve etnografya eserlerinin sergilendiği karma müze olarak kullanılmış olup, son 10 yıldır günümüzdeki haliyle hizmet vererek faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.

Kastamonu'nun Batı Karadeniz'in en büyük coğrafi yüzölçümüne sahip olması ve Karabük ilinde Müze olmaması nedeniyle bölgenin işlerinin de Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nce yürütülmesi, Kastamonu'daki taşınmaz kültürel varlıklarının (Konak, Han, Hamam vb) merkez ilçede ve 19 ilçedeki sayılarının fazlalığı, buna karşın müze yönetiminin personel sayısının yeterli sayıda bulunmaması nedeniyle müzecilik faaliyetleri belirli bir seviyenin üzerine çıkamadığı düşünülmektedir.

Ancak bölgede kurulan Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı sayesinde 2015 yılı için Bölgesel Alt Yapı Projeleri Teklif Çağrılarında katılımlar sağlanarak Kastamonu Arkeoloji Müzesi için ciddi yatırımlara başvurulacağı müze yönetimince bildirilmiştir.

Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin görev ve yetki alanına giren alanın büyüklüğü, görev ve yetkilerini ilgilendiren konuların çeşitliliği ve buna karşın yeteri kadar müze uzmanının bulunmaması Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin kendini geliştirememesinin nedenleri arasında olduğu düşünülmektedir.

## 4.6. ÇORUM ARKEOLOJİ MÜZESİ

Çorum Arkeoloji Müzesi şehir merkezine yakın, geniş bir bahçe alanına sahip ve önde müze bahçesi arkada müze binası şeklinde konumlanmış olup (teknik bilgilere gizlilik sebebiyle değinilememektedir) Müze 2 ana kat ve 2’de asma kat olmak üzere toplam 4 kattan oluştuğu görülmüştür.

Çorum Arkeoloji Müzesi 1968 yılında kurulmuş, halen hizmet vermekte olduğu binasına 2003 yılında ziyaretçilerine kapılarını açtığı anlaşılmıştır. (corumkulturturizm.gov.tr: 2014)

Anadolu’daki Eski Tunç çağında (M.Ö.3000) “Hatti Ülkesi” olarak zikredilen Anadolu’da Hatti dilini konuşan ve M.Ö.2000’li yıllarda Anadolu’ya gelen Hititliler Anadolu’nun ilk sakinlerinden olduğu, onlardan sonra Frig, Roma ve Bizanslar bu coğrafyada hüküm sürdüğü anlaşılmıştır. (Çorum Valiliği: 1)

Kil tabletlere yazmış oldukları çivi yazıları ve hiyeroglif kullanan Hititler, buldukları coğrafyada yaşadıkları dönemde ileri düzeyde sanat eserleri ve mimari örnekler bıraktıkları gözlenmiştir. (İpek, Çorum: 3)

### 4.6.1. Teknoloji İncelemesi

Asırlar öncesinden günümüze kadar ulaşan birçok medeniyete ait Arkeolojik ve Etnografik eserler Çorum Arkeoloji Müzesi’nin vitrinlerindeki yerlerini almakla birlikte günümüze kadar ulaşan eserler teknolojik inovasyonla entegre edildiği gözlenmiştir.

Bu teknolojik inovasyonlara örnek verecek olursak, günümüzde artık birçok şirket, kurumsal kişiliklere sahip özel ve tüzel kuruluşlar ve dahi kamu kurumlarının da bilişim departmanlarında uygulamalar listesinde yer verdiği Android Uygulamalar da Çorum Arkeoloji Müzesinde uygulanmaya başladığı görülmüştür.

“Çorum Museum Collection” adıyla Google Play uygulaması yaptırılarak Çorum Arkeoloji Müzesi’nin kat planları, ulaşım, iletişim adresleri ve özellikle Çorum Arkeoloji Müzesi ve hemen burayla entegre halinde olan ancak ayrı bir hole

sahip etnografik eserlerin bulunduğu Çorum Etnografya Müzesi'nde sergilenen eserlerin künyelerine, eserlerin görsel içeriklerine Türkçe ve İngilizce dillerinde erişme imkanını sunduğu gözlenmiştir. (play.google.com: 2014)

Çorum Arkeoloji Müzesi'ndeki bir başka teknolojik yenilik ise; müzede Sesli Rehberlik sistemidir. Sesli rehberlik sistemi, müzelerde son yıllarda özellikle 2011 yılı başlarından itibaren uygulanmaya başlanılmış olup, bu sistemin öncelikli amacı müzeyi ziyarete gelen müze severlerin gezdikleri müze ve müzede yer alan eserler hakkında daha detaylı bilgiye, hiçbir kimseye ihtiyaç duymadan erişebilme olanağının sunulduğu görülmüştür.

Çorum Arkeoloji müzesindeki diğer teknolojik uygulama ise İnteraktif Uygulamalar olup, Türkiye'deki birçok müzeye öncülük edebilecek bir çalışma olacağı görüldüğü engelliler için düzenlenen müze giriş katından 4.katına kadar olan tüm bölümlere, hollere ulaşım imkânı sunan elektrikli engelli asansörünün bulunması olduğu gözlenmiştir.

#### **4.6.2. Türkiye Geneli Engelli Vatandaş İstatistikleri**

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2011 yılında yaptığı Nüfus ve Konut Araştırması konulu araştırmasında en az bir engeli (görme; duyma; konuşma; yürüme, merdiven İnme çıkma; bir şeyler taşıma-tutma; yaşlılarına göre öğrenme hatırlama gibi) olan nüfusun (3 ve daha yukarı yaş) oranı %6,9 olduğu tespit edildiği anlaşılmıştır. (tuik.gov.tr: 2014)

Aynı araştırmaya göre iller bazında en az bir engeli bulunan 3 ve daha yukarı yaştaki nüfus oranı en yüksek iller sıralamasında %13,5 ile Giresun, %12,4 ile Çorum ve %12,4 ile Erzincan sırayı aldığı görülmektedir. (tuik.gov.tr: 2014)

#### **4.6.3. Çorum Arkeoloji Müzesi'nde Engelli Çalışmaları**

Türkiye geneli engelli istatistiki veriler ışığında engelli vatandaş oranı yüzdesinin başlarında Çorum ilinin de gelmesi, Çorum Arkeoloji Müzesi'nde engelli vatandaşlara yönelik yapılan çalışmaların ana kaynağını oluşturduğu düşünülmektedir.

Çorum Arkeoloji Müzesi'nin teknolojik bağlamda gerçekleştirilen yeniliklerin başında engelli asansörü gelmektedir. Müzenin bahçe kısmından itibaren bedensel engelli vatandaşlarımız düşünülerek bir yapılaşma yapılarak, ana binaya girişlere kadarki kaldırımlar engelli sandalyelerinin geçebileceği şekilde dizayn edildiği görülmüştür.

Buradan hareket edecek olursak, Çorum Arkeoloji Müzesi'nde yalpan incelemelerde teknoloji inovasyonu kapsamında müzenin ilk dikkat ve ilgi çeken yönünün müze binasının zemin arka kapı giriş kısmından başlamak suretiyle bütün katlara normal merdivenlere entegre edilmiş elektrikli sistemin olduğu düşünülmektedir.

Engelli sandalyesinin girebileceği şekilde bir asansörün, merdivenin yükseldiği tüm katlar boyunca "tüm müzenin iç kısmını dolaşacak şekilde" sergi salonlarının bulunduğu yerlere dahi kolaylıkla erişilebildiği ve ziyaret sonrası diğer katlara veya giriş katına inilebilecek düzeyde gerçekleştirilen bir sistem ile dizayn edildiği görülmüştür.

Günümüzde Türkiye'de eşine az rastlanılabilecek, müzeler, birçok kamu kurum ve kuruluşları ile özel firma binalarında bile görülmeyen, fakat inceleme konusu müzemizde mevcut bulunan tüm ayrıntılar ve ihtiyaçlar düşünülerek bir engelli asansörü yapıldığı düşünülmektedir.

Çorum Arkeoloji Müzesi'ne gelip ziyaret etmek isteyen, fakat engelli sandalyesi olmayan vatandaşlar da düşünülmüş olup, engelli giriş kısmında engelli sandalyesi de hazır bulundurulduğu görülmüştür.

Müze jeneratör sistemi ile donatıldığı anlaşıldığından engelli asansör dolaşım esnasında iken binada herhangi bir nedenle elektrik kesintisi yaşanması durumunda bu sistem devreye girerek hem sorun yaşanmasının önüne geçmekte, hem de ziyaretçiyi güvenli bir şekilde ilgili kata ulaştırdığı anlaşılmıştır.

Engelli elektrikli asansör, ekstra güvenlik özelliklerine sahip olduğu görülmüştür. Engelli vatandaş, sandalyesiyle asansör kabine binmeden kabinin giriş ve çıkış kısımlarında bulunan; düşmeyi engelleyici kollar tam olarak



kapatılmadan asansör çalıştırılmamakta, ayrıca bu kollar kapandıktan sonra engelli sandalyesinin ileri veya geriye kaymaması için asansör hareketine başlamadan önce asansörün iki tarafına monte edilmiş takoz vazifesi gören kısımlar yarı kapalı konuma geçerek sandalyenin hareket ederek düşme ihtimalinin önüne geçtiği gözlenmiştir.

Asansör kullanımı, güvenlik konusunda uzman bir müze personeline ilgiliye anlatılmakta ve asansörün kullanımı engelli vatandaşın kendi kontrolünde olup, istediği zaman durdurularak yukarı veya aşağı yönlere hareket etme özelliğine sahip olduğu görülmüştür.

Asansörü kullanamayacak düzeyde bir vatandaş geldiği takdirde müze görevlilerince bu işlemler gerçekleştirildiği bildirilmiştir.

#### **4.6.4. Çorum Arkeoloji Müzesi Mobil Uygulaması**

Çorum Arkeoloji Müzesinde gerçekleştirilen ikinci bir teknolojik uygulama ise günümüz çağın gereksinimlerinden olan android işletim sistemli uygulaması durumundaki Google Play uygulamalarından “*Corum Museum Collection*” yani Çorum Müze Koleksiyon uygulamasıdır. Günümüzde android veya diğer işletim sistemli cep telefonların kullanımının yaygınlaşması, gerek kamu sektöründe gerekse birçok kurumsal kimliğe sahip firmaların sosyal medya aracılığıyla daha çok kitleye ulaşabilmeleri adına kullandıkları android uygulamalar artık inovasyon hareketini benimsemiş kurumların önde gelen yenilik tercihlerinin arasında olduğu görülmüştür.

Çorum Arkeoloji Müzesi'nin Çorum Müze Koleksiyonu uygulaması İngilizce olarak dizayn edilmiş, hem Arkeoloji Müzesi kısmını hem de Etnografya Müzesi bölümlerini, müzelerdeki yerleşim planlarını, katlardaki vitrinleri, vitrinlerde sergilenen eserleri ve eserlere ait künye bilgileri de bulunduğu görülmüştür.

Telefona yüklenildikten sonra uygulamaya girilerek gezilmek istenen müze seçilebilmekte, çıkan sayfadan “Explore” bölümüyle Çorum Arkeoloji Müzesi'ni ve/veya Çorum Etnografya Müzesi'ni keşfetmeye başlanıldığı görülmektedir.

Sanal müze ekranında müzenin zemin katından başlanıldığını, kırmızı ok işareti bulunulan noktanın simgesini, diğer görülen objeler ise vitrinlerde gösterilen kültürel varlıkları ile yön levhalarının bulunduğu işaretlerini gösterdiği görülmüştür.

### Şekil 4.3. Çorum Müze Koleksiyonu Mobil Uygulaması Eser Detaylı İncelenmesi



Şekil 4.3'te gösterildiği üzere mobil uygulamadaki ekranda istenilen bir kültürel varlığın detayı öğrenilmek istenildiği takdirde dokunmatik ekranda gözükten birçok eser üzerinde seçme işlemi yapılarak ilk olarak açılan küçük bir pencere ile kısa bir ön bilgi verilmekte, ardından açılan o küçük pencereye de basıldığında da eser hakkında daha teferruatlı bilgiye ulaşılabildiği anlaşılmıştır.

Bu uygulamayı kullanırken, ekranda açılan menüdeki objeleri işaret ve simgeleri daha yakından inceleyebilmek için parmaklar yardımıyla ekranı büyütürken hem dolaşılabilir, hem de vitrinlerdeki eserlerin koordinatları daha belirgin seçilebilmekte olduğu görülmektedir.

Yukarıda da izah edilen kolaylıklar sayesinde mobil uygulama kullanıcısı, müzede gezme kolaylığına, müze binasının hangi noktasında ve neresinde nasıl bir uyarı levhası, işaret ve kültür varlığı bulunup bulunmadığını anlaması ve istediğini rahatlıkla bulması sağlandığı gözlenmiştir.

Mobil uygulama menüsünde müzelere ait bilgiler ve eserler dışında, Hititlere ait yaşadıkları dönemlere ilişkin periyotlar, coğrafi alanlara ilişkin bilgiler, yaşam biçimleri, çivi yazılı tabletler, bir takım yapılan ayinler gibi bilgilere de yer verildiği anlaşılmıştır.

Mobil uygulamadaki bir diğerk menü ise; Çorum'daki kazı çalışmaları ve kalıntılara ait menüdür. Burada Alacahöyük, Boğazköy Hattuşa ve Boğazköy Yazılıkaya'ya ait görsel ve yazılı bilgiler içeren alt menülerin bulunduğu sayfalara rastlamak mümkün olup, bu menülerde gezinirken yatay ve dikey alt menüler ile içerikler büyütölme imkanına da kavuştuğı görölebilmektedir.

Bu programı teknoloji sevenlerle buluşturan müze yönetimi uygulamaya kendi Müzeleri ile ilgili bilgiye, kısa tarihçeye de yer verdiği görölmüşür.

Müze binasının adres, iletişim ve ziyaret günlerine dair bilgiler ile Müze hakkında kısa bir tarihçeye de yer verildiğı anlaşılmıştır.

Uygulamanın son bölümü ise Location olup, konum bildirimlerine dair bölüm olduğu görölmektedir.

#### **4.6.5. Çorum Arkeoloji Müzesinde Sesli Rehberlik Sistemi**

Çorum Arkeoloji Müzesi'nde gerçekleştirilen bir başka teknolojik yenilik ise; sesli rehberlik cihazı uygulamasıdır.

Türkiye'deki birçok müzede uygulama kullanılmaktadır. Bu sistemde müzeyi ziyarete gelen bir birey veya grup halinde gelen tur ekiplerinin Türkçe de dahil birçok lisanda müzede veya ören yerlerinde ilgili yerin genel bilgisini, müze veya ören yerlerinde teşhir edilen ve sisteme kayıt altına alınan tüm eserlerle ilgili detaylı bilgiye radyo frekansı sayesinde (mikrofon/kulaklık) ulaşılabilen bir sesli rehberlik sistemi olduğu anlaşılmıştır.

Bu sistem sayesinde gerek bireysel gerekse grup halinde müzeyi ziyaret etmek isteyen fakat müzedeki eserler ve müze hakkında bilgileri anlatabilecek bir rehberi olmayan vatandaşlar için ki bir rehber eşliğinde müze gezisinin müze ve ören yerlerine girişlerde uygulanacak usul ve esaslar hakkındaki yönerge de dikkate alındığında çok anlamlı, pratik ve yararlı bir sistem olarak kullanıldığı düşünölmektedir.

Bu sistem Őu anda TŪrkiye’de 22 mŪze ve Őren yerinde uygulanmakta olup, kimi mŪzeler iŐin sesli rehberlik sistemi dıŐında 3 boyutlu yapılan ŐalıŐmaları da izlemeye yarayan 3 boyutlu gŪzlŪkler de gelen ziyaretŐilere sunulduđu anlaŐılmıŐtır. (dosim.kulturturizm.gov.tr: 2015)

Sesli rehberlik sistemi cihazı ūzerinde numaralar, baŐlat, durdur, ileri-geri oynatma ve yardım (help) tuŐu bulunduđu gŪrŪlmŪŐtŪr. Sesli rehberlik sistemi cihazın kullanıma aŐılmasıyla birlikte dil seŐeneđine gŪre Őnce gezilmekte olan mŪze hakkında kısa bir bilgi sunulduđu gŪrŪlmŪŐtŪr.

Bu kısımdan sonra cihazın ūzerinde bulunan tuŐlar kullanılmak suretiyle gezilmekte olan mŪzedeki vitrinlerin bazı dıŐ kabinlerinde bulunan ve sesli rehberlik sisteminin mevcut olduđunu gŪsteren iŐaretler yanına gelindiđinde ilgili tuŐ ile eŐleŐtirme yapabilmek adına cihaz ūzerindeki numara tuŐlandıđında izlenilen eser ve o eserin olduđu dŪneme ait bilgiler cihaz tarafından kullanıcıya iletildiđi anlaŐılmıŐtır.

#### **Şekil 4.4. Sesli Rehberlik Sistemi Cihaz-Vitrin EŐleŐtirmesi**



Bu sayede ilgili ve dođru vitrin numarası seŐildiđi takdirde izlenilmekte olan eser/eserler hakkında detaylı bilgiye hiŐbir karmaŐaya yol aŐmadan ziyaretŐinin eriŐebildiđi dŪŐŪnŪlmektedir.

#### 4.6.6. Çorum Arkeoloji Müzesinde İnteraktif Uygulamalar

Çorum Arkeoloji Müzesi'nde teknolojik yeniliklere bir başka örnek ise Müzede gerçekleştirilen Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı ile işbirliği yapılarak interaktif uygulamalar yapılmıştır. (reo-tek.com/tr: 2014)

##### 4.6.6.1. Savaş Arabası Simülatörü Uygulaması

Müzede teknoloji inovasyonunun güzel örneklerinden ilki Savaş Arabası Simülatörü ile Hattuşa Kenti'nde Gezi yapıldığı gözlenmiştir.

Ziyaretçiler bu simülatör cihazının üzerine çıktıklarında Hitit İmparatorluğu'nun Başkenti olan Hattuşa'da sanal bir gezintiye çıktıklarını hissetmekte, bu sistemdeki araç, imitasyon olarak yapılan fakat birebir aynısı olan Hitit İmparatorluğu'ndaki Savaş Arabası olup, 2 eksenli bir at arabası üzerine kurulmuş, üzerinde durulduğunda ise karşıya bakıldığında panoramik silindirik ekrandan oluşan perde sayesinde İmparatorluğun başkenti Hattuşa'daki sokaklarda bulunduğu hissini uyandıran at arabasındaki atlara bağlı ellerine aldıkları dizginler sayesinde perdede görünen at figürü ile Hititler Dönemi'nde dolaştıkları duygusu canlandırılmaya çalışıldığı görülmüştür.

Perdeye yansıtılan görüntülerde, İmparatorluğun surları boyunca, tapınak vb yapıların arasından, antik bir yolda ilerlediklerinden, bu uyum, arka planda hoparlörlerden gelen at ve nal sesi ile de tam bir bütünlük sağlanarak ziyaretçinin gerçek bir ortamdaymış gibi gezinti yaptığı hissini yaşatmakta başarılı olduğu düşünülmektedir.

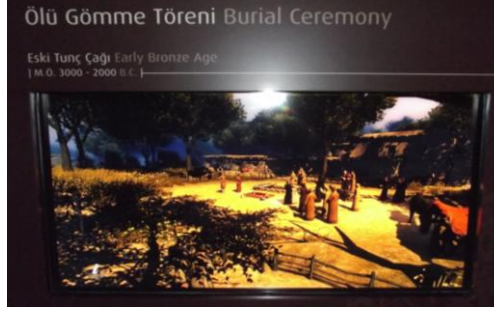
##### Şekil 4.5. Savaş Arabası Simülatörü



#### 4.6.6.2. Ölü Gömme Töreni Uygulaması

Çorum Arkeoloji Müzesi'nde gerçekleştirilen bir başka interaktif uygulama ise; dokunmatik ekranlı “ölü gömme töreni” incelemesidir.

#### Şekil 4.6. Ölü Gömme Töreni



Şekil 4.6'da gösterilen dokunmatik ekranla Hititliler Dönemine ait Eski Tunç Çağı'ndaki (M.Ö.3.000-2.000 yy) ölü gömme töreni canlandırması bulunduğu gözlenmiştir.

Çorum Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü bünyesindeki Müze Müdürlüğü ile Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) tarafından yapılan ve Ajans tarafından finanse edilen bir proje olup, proje uygulama mimarı tarafından uygulanan bu çalışma sayesinde Eski Tunç Çağı Dönemi'ndeki ölü gömme töreni dokunmatik bir ekran sayesinde Türkçe ve İngilizce menü rehberliğinde kullanım sunularak müzeyi ziyaret edenlere sunulduğu gözlenmiştir.

Dokunmatik ekranda belirli bir süre işlem yapılmadığında sistem kendi kendine ana menüye geçmekte olup, ilk kullanıma başlamadan önce ekrana bakıldığında ölü gömme töreninde, tören yerinde bulunan tüm objeler, insanlar, mezar ve törene katılımcılar bir fotoğraf karesi şeklinde ekranda görülmektedir.

Dokunmatik özelliği ile istenilen bakış açısı ve istenilen yöne çevrilebilmesi sayesinde, ziyaretçiye hangi nesneye bakılmak istenilmesi imkanını sağlamaktadır. Bu özelliğinden dolayı 3 boyutlu bir fotoğraf karesinin içinde bulunuyor hissi uyandırıldığı gözlenmiştir.

Sistemin kullanılmaya başlanması ana menüdeyken ekranın sol alt kısmında yer alan (i) ikonu ile bilgi tuşuna basılmakla yapılmakta, bu bilgi tuşuna dokunulduğunda o an hangi bakış açısı olursa olsun ekrandaki ve sisteme önceden yüklenmiş ölü gömme törenine ait ve tüm nesnelere (ölü, prens, din adamları, törene iştirak edenler, kağıt, ölüye ait eşyalar vb nesnelere) üzerinde kırmızı renkte bir işaret belirlemek ve bilgi sahibi olunmak istenen objenin üzerinde bulunan bu kırmızı noktalara dokunulduğunda da yeni açılan pencerede o nesnenin fotoğrafı ile birlikte nesneye ait bilgiler karşımıza çıktığı gözlenmiştir.

İstenilen bakış açısından istenilen objenin seçilmesi mümkün olup, izlemek ve hakkında bilgi edinmek istenilen objenin seçilmesi o nesneye ait fotoğraf ve künye bilgisini karşımıza çıkartmakta olduğu görülmüştür.

Açılan ek bilgi ekranlarını inceledikten sonra geri ok yön tuşuyla ana ekrana dönmek ve incelemeleri devam etmek mümkün olduğu görülmüştür.

Bu interaktif uygulamayı incelerken hemen yanı başınızda ölü gömme törenine ait yapay bir uygulama örneği de müzeye konuşlandırılmış olup, uygulama ile fiziksel görünümü incelendiğinde zihinlerde daha kalıcı halde durması bakımından bir bütünlük oluşturulduğu anlaşılmıştır.

#### **Şekil 4.7. Ölü Gömme Töreni Müze İçi Fiziki Uygulama Örneği**



Ekranı çevirirken tören alanında bulunan ağaçların arasından bakış açısına, 360 derece döndürüşlerde de kimi zaman ağaç yapraklarının arasından bakıyormuş gibi, zaman zaman da orada törende bulunan bir kişinin ardından veya bir yapının ardından bakıyormuş hissi ziyaretçide uyandırılmış ve ziyaretçi ortamdaymış havası oluşturulduğu düşünülmektedir.

#### **4.6.6.3. Kabartmalı Vazolar Uygulaması**

Çorum Arkeoloji Müzesi'ndeki bir başka interaktif uygulama Hitit tasvir sanatının en nadide örneklerinden ve Türkiye'de eşine az rastlanılabilir bir eser durumunda olduğu düşünülen Hüseyin Dede Vazoları'nın interaktif uygulaması sergilemesi olduğu gözlenmiştir.

#### **Şekil 4.8. Hüseyin Dede Vazoları İnteraktif Uygulaması**



Eski Hitit Dönemi'ne ait Kabartmalı Vazo Uygulaması da (M.Ö.16 yy) Çorum Arkeoloji Müzesi'nin teknolojik uygulamalarından olup, uygulamaya konu iki adet vazonun sergilendiği bölümün hemen sağında yer alan dokunmatik interaktif ekran ile dönemin vazolarına ait bilgilere erişim sağlanabildiği gözlenmiştir.



İnteraktif uygulamalardaki sergilenen içeriklere aynı zamanda sesli rehberlik uygulamalarıyla da erişilebilmesi, eserlerin etkin ve alternatif teknolojik cihazlarla tanıtılmasına katkı sağladığı düşünülmektedir.

İnteraktif uygulama vitrininin alt kenarında belirtilen ve sesli rehberlik işareti bulunan yere sesli rehberlik cihazıyla gelinip ilgili rakam tuşlandığında eser hakkında bilgiye ulaşılabildiği görülmüştür.

Hüseyin Dede Vazoları Kabartma özelliğiyle üzerine bir takım simgeler ve figürler nakşedilmiş olup, burada tasvir edilenler; çeşitli hediyeler taşıyan erkek ve kadın figürleri, tanrı ve tanrıçalar, rahip ve rahibeler, akrobatlar, mabet ve sunaklar, müzisyenler, çalgılar, dansçılar, tanrı önünde sunu, kurban, kutsal evlilik sahneleri ve kurban hayvanları gibi motifler olup, vazo üzerinde bulunan her bir motif ilgili firmasınca 3 boyutlu tarama tekniğiyle dijital ortama aktarılmış ve dokunmatik ekran sayesinde de interaktif uygulamayla ziyaretçilere sunulduğu gözlenmiştir. (reotek.com/tr: 2014)

Dokunmatik ekranda ekran yüzeyinde bulunan sanal fare sayesinde vazunun üç boyutlu olarak hareket ettirilmesi sağlanmış, dikey ve yatay vaziyette çevrilebilen vazoya, yine ana menüde yer alan bilgi ( i ) tuşuna basılarak vazo üzerinde yer alan motifler kırmızı bir uyarı ışıkları sayesinde vazo üzerinde hangi nesneye ait künye bilgisi yer aldığı ziyaretçilere bildirildiği anlaşılmıştır.

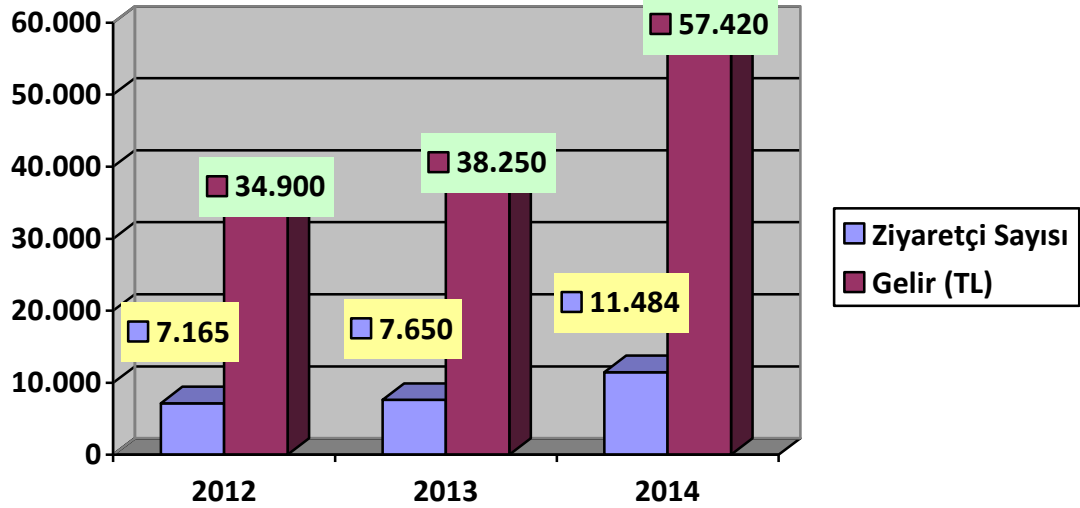
Hüseyin Dede Vazoları interaktif uygulamasında bilgi ekranı açıldığında bilgi sahibi olunmak istenilen vazo üzerindeki nesneye dokunulduğunda açılan ek uyarı sayfasında o nesneye ait kısa bilgi ekranından tasvir edilen nesnenin anlamı ziyaretçiye aktarıldığı gözlenmiştir.

Bu şekilde vazo üzerinde bulunan ve sisteme yüklenilmiş tüm tasvir öğelerini tek tek incelemenin mümkün olduğu, aynı interaktif uygulama ekranından hemen yan tarafta sergilenmekte olan diğer bir vazoyu da aynı teknikle ana ekrandan vazolar arası geçiş yapmak suretiyle her iki vazoyu da incelemek ve vazolar hakkında bilgi sahibi olabilmek mümkün olduğu görülmüştür.

#### 4.6.7. Çorum Arkeoloji Müzesi Ziyaretçi - Gelir İstatistik Verileri

Çorum Arkeoloji Müzesi'ne ait 2012, 2013 ve 2014 yıllarındaki ziyaretçi ve gelir durumları Tablo 4.2'de sunulmuştur.

**Tablo 4.2. Çorum Arkeoloji Müzesi İstatistik Verileri**



Çorum Arkeoloji Müzesi'nin yıllara göre ziyaretçi verileri Tablo 4.2'de incelendiğinde; 2012 yılından itibaren hem ziyaretçi sayısı hem de bu sayıyla doğru orantılı bir şekilde artan geliri gösterilmiştir. Müze yetkililerinden alınan bilgilere göre Çorum Arkeoloji Müzesi'nde 2009 yıllarından itibaren sosyal sorumluluk projeleri ile birlikte gerek bölgesel gerekse ulusal bazda müzenin tanıtımı ve müze ile ilgili iyileştirme adımlarının etkili olduğu, bununla birlikte de müzeye olan ilginin gün geçtikçe arttığı, müzenin gişe işletmesinin TURSAB'ın eline geçmesiyle de bu olumlu gelişmelere ilaveten getirilen teknolojik yeniliklerin sunduğu kolaylıklar ile daha da katkı sağlandığını, dolaylı gelirlerinin de arttığı (cafe, restoran, müze kart vb gelirler) elde edilmiştir.

#### 4.6.8. Çorum Arkeoloji Müzesi'nde Yönetim Anlayışı

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın uhdesinde bulunan Çorum Arkeoloji Müzesi Anadolu'nun kalbinde yer alan, eski bir tarihi geçmişe ev sahipliği yapan bir

coğrafyaya hakim olmasının da avantajlarını son 10 yıldır ki yapılan çalışmalar, teknolojik yeniliklerle donatan müze yönetim anlayışı üstlendiği görülmüştür.

Bu misyon Çorum Arkeoloji Müzesi'nin, bünyesindeki Alacahöyük Müze ve Ören Yeri, Boğazköy Müzesi ve Ören Yerlerindeki kazı çalışmalarından çıkartılan birçok kültürel varlıkların sergilenmesi, müzenin kendini yenileyen, dinamik bir yapıya sahip, teknolojik yönetim odaklı bir müze konumuna taşıdığı düşünülmektedir.

Müze Yönetimi; ortaya koyduğu vizyonel hedeflerine ulaşırken, stratejik planlar ışığında ajanslar, bölgesel tüzel kişilikler ve bir takım birliklerle işbirliği yaparak kolektif çalışmayı benimseyen bir kurum kültürü oluşturduğu gözlemlenmiştir.

#### **4.7. DEĞERLENDİRME**

Kastamonu ve Çorum Arkeoloji Müzeleri stratejik yönetim, girişimcilik, teknoloji ve işletmecilik yönleriyle ele alınıp, incelenerek karşılaştırmaları yapılmıştır.

##### **4.7.1. Stratejik Yönetim Yönünden**

Müzeler kuruluş amaçları ekseninde hedeflerini ve bu hedeflere varırken stratejik planlarını oluşturmakla birlikte, hedeflerine varmak için diğer kurumsal paydaşlarla işbirliği, bilgi ve teknoloji yönetimine de dayalı günümüz çağın müzecilik ihtiyaçlarına cevap verebilecek modern bir müze anlayışına sahip, ürün ve hizmet odaklı bir yapı temelinde model oluşturmaları kaçınılmaz olduğu düşünülmektedir.

Bu bağlamda istikrarlı bir müze yönetimi, bilgi hizmetlerini sürekli yenileyen, mevcut kaynaklarını müze koleksiyonundaki hangi ürünlerde ne gibi değişiklikler veya yenilikler yapacağına, hangi koleksiyon için ne kadar bütçe ayıracağını iyi belirlemesi gerekir. Çünkü bu yatırımdan ortaya çıkacak sonucun, hizmeti satın alan veya hizmetten istifade eden bireylerin zihninde ne gibi bir bilgi hizmetine

çevrileceği noktası düşünüldüğünde kaynakların etkin kullanılması önem arz edeceği düşünülmektedir. (Uralman, 2008: 567-569)

Müze yönetimlerinin kendilerine belirleyecekleri stratejik planları hazırlarken; müze alanındaki belirli bir uzman kitleye veya müzecilik işini meslek edinen elit bir tabakaya yönelik olmamalıdır. Artık müzelerimiz halkla iç içe, toplumun her kesimine hitap edebilecek kriterlere sahip kurumsal kimliğiyle, müze yönetiminin ortaya koyduğu vizyon, misyon ve stratejik hedefleriyle kültürel geçmişimizin tanıtılmasında modern çağın iletişim araçlarından birisi haline gelmeyi başardığı düşünülmektedir. (Şenel, 2014: 14)

Stratejik Yönetim yönüyle Kastamonu Arkeoloji Müzesi ele alındığında; müze, 4 sergi salonundan ve giriş bölümünden oluşmaktadır. Müzenin son restorasyon yapıldığı tarihten bu yana durumu incelendiğinde ve tez çalışmamızdaki elde edilen bulgular, müzede gerçekleştirilen iş-işlemler ve müze yönetiminin iş yoğunluğu ile müzede bakılan iş çeşitliliği de göz önüne alındığında; müze yönetiminin belirli bir stratejik plan dahilinde değil, rutin işlerle birlikte resen yapılması gereken iş ve işlemlere odaklanmış, stabil bir kurum yönetim kültürü oluştuğu düşünülmektedir.

Stratejik Yönetim yönüyle Çorum Arkeoloji Müzesi incelendiğinde ise; tez çalışmamızdaki elde edilen bilgi, belge, inceleme ve istatistiki bilgiler ışığında, son restorasyon yapıldığı tarih olan 2003 yılından bugüne koleksiyon bakımından, müstemilat bakımından ve kültürel varlıklara uygulanan yenilikler bakımından çok hızlı bir pozitif ivme yakalayan müze yönetimi; periyodik dönemlerde gerçekleştirdiği proje ve çalışmalar ile sürekli kendini yenilemeyi başardığı gibi, Dünyadaki müzecilik alanında gerçekleştirilen yenilikleri de müzeye kavuşturmayı başaran bir yönetim anlayışı bulunduğu düşünülmektedir.

#### **4.7.2. Girişimcilik Yönünden**

Müzelerde girişimcilik faaliyetlerine Türkiye'den de Dünya'dan da örnekler vermek mümkündür. Müzelerde gerçekleştirilen girişimciliğin birçok çeşidi bulunmaktadır. Yapılan bu girişimcilik faaliyetlerine örnek olarak; İsveç Vasa

Müzesi'ni verebiliriz. Adını 1628 yılında batan Vasa isimli savaş gemisinden alan müze, o tarihten günümüze kadar muhafaza edilmiş olup savaş gemisinin de içinde sergilendiği bir müze olduğu anlaşılmıştır.

Türkiye'deki müzecilik girişimciliğe dair örnek verilebilecek müze ise; Türk ve İslam Eserleri Müzesi'ni örnek gösterebiliriz. Müze'nin Mutfağı projesiyle alaturka yemek anlayışına karşılık, Osmanlı Devleti'ndeki yemek kültürü ve değerlerini günümüze aktararak Osmanlı yemek kültürünü yeniden gün yüzüne çıkartabilmek için gerekli çalışmalar yapan Bilkent Kültür Girişimi, girişimin adresi olan ve İbrahim Paşa Sarayı olarak da bilinen Türk ve İslam Eserleri Müzesi'nde her yıl Temmuz ve Ağustos aylarında ziyarete gelen turistlere Osmanlı Mutfağı'nı tanıtmak üzere yemek ziyafetleri düzenlediği anlaşılmıştır.

Böylelikle kayıtlara geçmemiş ancak dilden dile, elden ele somut olmayan kültürel miras olarak taşınmış Osmanlı lezzetlerini müze ziyaretçilerine sunmayı, müzeyi sadece ziyaret edilebilen tarihi bir mekan olmaktan öte, yaşayan bir Osmanlı Sarayı konumuna da getirerek Somut Olmayan Kültürel Mirasın devamına yönelik bir girişimcilik faaliyetini başlattığı düşünülmektedir.

Yine Dünya üzerindeki müzelerde girişimciliğe dair bir başka örnek ise; Guggenheim Müzeleri'ni örnek verebiliriz. Guggenheim Müzeleri kurumsallaşmış, şubeleri bulunan ve şube sayısı 4'e ulaşmış Dünyanın farklı yerlerinde faaliyet gösteren (New York, Venedik, Bilbao ve Abu Dabi) müze zincirinin örneğidir. Guggenheim Müzelerinde düzenlenen etkinlikler, ödül törenleri, ortaklıkları, geçici sergileri ve eğitim-öğretim programları gibi faaliyetler müzenin stratejik yönetiminin temelini oluşturan yapı taşları olup, müzenin yönetim anlayışının müzede sergilenen koleksiyonlardan çok sosyal politikalarla donatılmış faaliyetler içeren küreselleşmeyi hedeflediği düşünülmektedir. (Gökçe, 2014: 217-227)

Girişimcilik yönüyle Kastamonu Arkeoloji Müzesi ele alındığında; gerek Türkiye genelindeki müzeler, gerekse dünya genelindeki müze örnekleri incelendiğinde ve araştırma kapsamında yapılan gözlemler sonucunda müzede sergilenen koleksiyonların sergileniş biçimleri, müzeye gelen ziyaretçilerin günümüz beklentilerine hitap edebilecek sosyal iletişim araçlarla donatılmış kurumsal bir

yapının olmayışı, ziyaretçilerin ziyaret esnasında istirahat edebilecekleri fiziki mekan ile benzer girişimciliğe dair konseptlerin bulunmayışı ve müzenin fiziki mekanının yetersizliği nedeniyle ziyaretçilerin beklenti ve ihtiyaçlarına yeteri kadar cevap veremediği düşünülmektedir.

Girişimcilik yönüyle Çorum Arkeoloji Müzesi incelendiğinde ise; tez çalışmamız, müzenin incelenmesi, elde edilen bilgi ve diğer kaynaklar ışığında; müzede ilk ve önemli girişimcilik faaliyetlerinden olan Türkiye’de ve Dünyada sayıları giderek artan bedensel engelli vatandaşlar için yapılan engelli asansör sistemi olup, bir diğer girişimcilik faaliyeti ise mobil uygulama olan “Corum Museum Colletion” android uygulamasıdır. Yine bu örneklere eklenebilecek bir diğer girişimcilik örneği ise Savaş Arabası Simülatörü gibi interaktif 3 boyutlu uygulamalar ile bölgenin girişimcilik alanında ciddi adımlar atmış bir müze örneği olarak bölgenin parlayan yıldızı konumunda olduğu düşünülmektedir.

#### **4.7.3. Teknoloji Yönünden**

Kültürel varlıklarımızın sergilendiği müzelerde bulunan eserlerin günümüz ziyaretçileri ile gelecek kuşaklara aktarılması sadece kültürel varlıkların korunması, muhafazasının yapılması ile değil, bununla birlikte geçmiş kültürlerin gelenek, görenek, örf ve adetleri ile yaşam biçimleri gibi sosyo-kültürel olgular yığını olan bilgilerin günümüz insanlığına ve gelecek kuşaklara aktarılması hiç şüphesiz ki iletişim kurulmasıyla sağlanacağı düşünülmektedir.

Bundan dolayıdır ki; günümüz müzecilik anlayışında müze yönetimleri tarihten gelen bilgi yüklü kültürel varlıklarımızı gelecek kuşaklara anlatabilmek, objelerde saklı olan geçmişin, tarihin, kültürün, sosyalliğin en iyi biçimde aktarılmasını hem yalın, hem özlü, hem de ziyaretçilerin zihinlerinde kalıcı bir şekilde iz bırakabilmek için teknolojik iletişim araçlarını tercih ederek anlatım yoluna gitmektedirler. Bu sayede müzelerin başarısı ve toplumun ilgisinin çekilmesi yönüyle doğru iletişim yollarının seçilmesi müzecilik açısından büyük önem arz ettiği düşünülmektedir. (Boyras, 2012: 2)

Birçok alanda olduğu gibi teknoloji alanında da inovasyonla gelen rekabet avantajı ve müşteri/ziyaretçi ilişkilerinde teknolojinin önemi müzelerde de olumlu etki uyandıracığı düşünülmekte, izlenecek teknolojik inovasyonel stratejilerle mevcut kültürel varlıklara yenilikler getirilerek veya onlara farklı anlamlar kazandırarak ziyaretçi potansiyelinde pozitif hareketlilik sağlamak, gerçekleştirilecek teknolojik inovasyonla rekabet ortamında öne geçmeyi sağlamak, yapılacak teknolojik gelişmelerle mevcut kurumsal yapı içinde yeni yapılanmalar, farklı müzeler oluşturmaya gidilmesine imkan sağlanacağı düşünülmektedir. (Dirsehan, 2011: 207-214)

Müzelerde elektronik temelli sistemlerin kullanılması günümüzün en zaruri ihtiyaçları arasında gelmektedir. Müzelerin bilgisayarlarla tanışması çok eskiye dayanmasa da, müzeler kendilerini değişen ve gelişen dünya karşısında teknolojiyle entegre etmek zorunda kalmıştır. Bu entegre sayesinde aynı zamanda müzelerde bulunan çok fazla sayıdaki tarihi bilgiye ve kültürel varlıklara dair bulgulara kısa zamanda erişim kolaylığı sağladığından, ziyaretçilerin kültürel varlıklar önündeki etiketlerin cümle dağarcığının uzunluğu ve etikete odaklanma durumları onları sıkıcılığa ittiğinden, getirilen teknolojik yeniliklerle birlikte gelen kolaylık ziyaretçileri sıkılmaktan kurtararak ziyaretçileri eserlerle daha fazla ilgilenmelerine imkan sağladığından teknolojinin getirdiği yenilikler ve kolaylıklar ziyaretçileri müzelere çeken ilgi odağında önemli bir araç vazifesine dönüştüğü düşünülmektedir. (Erbay, 1997: 74-75)

Teknoloji yönüyle Kastamonu Arkeoloji Müzesi ele alındığında; tez çalışması sürecinde ve elde edilen bilgi ve belge, kaynaklar birlikte değerlendirildiğinde, Arkeoloji Müzesi, son restore edildiği tarihten bu yana (2005), yeni vitrinleri, kendiliğinden kararan/yanan aydınlatma sistemleri vb görsellerin dışında teknolojik yenilikleri barındırmamakta olup son yıllarda ortaya çıkartılan kazılara ait kültürel varlıkların muhafazası için (ısı ve neme duyarlı) cihazlarla tanışmaya başladığı görülmüş, günümüz modern müzelerinde bulunan RFID, elektrikli engelli rampaları/merdivenleri, kartlı giriş/turnike sistemi, karekod uygulaması, mobil uygulamalar, sesli rehberlik sistemleri, internet uygulamaları, interaktif ekranlar,

otomatik ısıya ve kokuya duyarlı yangın sistemleri gibi teknolojik ve zaruri ihtiyaçlar barındırmadığı görülmüştür.

Teknoloji yönüyle Çorum Arkeoloji Müzesi incelendiğinde ise; Kastamonu ile benzer coğrafyaya, bununla birlikte arkeolojik kazıların fazlalığı ve çok eski bir tarihi kültürel mirasa sahip olmasına karşın, tez çalışması sırasında yapılan incelemeler, araştırmalar ve elde edilen tespitler ışığında, son yıllarda görsel ve hissiyata hitap eden teknolojik yeniliklerle kendini besleyen, büyüten, belirlediği stratejik hedefler doğrultusunda ilerleyen bir müze yönetim anlayışıyla teknolojiyi etkin kullanabilen bir kurumsal kimliği olduğu düşünülmektedir. Teknolojik kurumsal kimliğin yapı taşları, engelli elektrikli asansör sisteminden, günümüz ihtiyaçlarına hitap eden ve karşılayan interaktif uygulamalar, mobil uygulamalar, sesli rehberlik sistemleri, turnike giriş sistemleri gibi yeniliklerle kültürel varlıklar Çorum Arkeoloji Müzesi'nde teknolojiyle yeni vizyonunu oluşturduğu düşünülmüştür.

#### **4.7.4. İşletmecilik Yönünden**

Literatür incelemesi yapıldığında pazarlama anlayışları geleneksel ve çağdaş pazarlama anlayışları olarak iki grup altında incelenebilir olduğu anlaşılmıştır. Geleneksel pazarlama anlayışında öncelikli hedef ürün/hizmetin arzı olduğu görülmüştür. Çağdaş pazarlamacılıkta ise; ürün/hizmet ön planda değil tüketici/ziyaretçi ön planda olduğu, çağdaş pazarlamacılık faaliyetleri de sosyal pazarlama anlayışıyla karşımıza çıktığı anlaşılmış, Bu bağlamda müzecilik alanında da uygulanabilen bir yaklaşım olan çağdaş pazarlamacılık olgusu, tüketicilerin/ziyaretçinin taleplerinin karşılanmasına yönelik olan çağdaş pazarlamacılığın püf noktası tüketicilerin/ziyaretçilerin üründen/hizmetten maksimum faydalanmalarını sağlayarak daha fazla ürünün/hizmetin pazarlanması/arzı ve böylelikle de işletmenin karını/gelirini arttırmak oluşturduğu gözlenmiş, çağdaş pazarlamacılığın etkin ve verimli yürütülmesi, kullanılması tüketicinin/ziyaretçinin taleplerinin iyi bir şekilde tespit edilmesine ve onların taleplerinin en üst düzeyde karşılanmalarıyla mümkün olacağı düşünülmektedir. (Cengiz, 2006: 87-108)



Müzelerde modern pazarlamacılık ilkelerinin uygulanması neticesinde, gerçek amaçları olan kültürel varlıkların muhafaza edilmesi, sergilenmesi, kültürel hizmet vazifesinin yanında, turistlerin boş zamanlarını değerlendirebilmelerine imkan sağlayacak, ziyaretçilerin ilgilerini kendinde toplayabilen sosyo-kültürel alanlar olma yolunda rekabet yarışında ilerlemekte oldukları görülmüş, müze yönetimi ilgileri çekebilmek için ise, halkın istek ve ihtiyaçları ışığında pazarlama stratejileri belirleyerek, bu yönde adımlar atarak, kar amacı gütmekle birlikte kurumsal yapılarına pozitif değer katma ve toplumun her kesimine erişebilmek, toplumda istenilen yankıyı uyandırmak için ürün/hizmetlerini geliştirme ihtiyacı duydukları görülmüştür. (Sezgin vd., 2011: 201-220)

İşletmecilik yönüyle Kastamonu Arkeoloji Müzesi ele alındığında; elde edilen tüm bilgi ve bulgular ışığında müzede geleneksel pazarlama anlayışıyla yönetim stratejisi güdüldüğü görülmekte olup, günümüzdeki müze ziyaretçilerinin beklenti ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kurumsal yapıya sahip olmadığı, modern müzecilik yaklaşımlarından ziyade durağan bir yapıya sahip, gerekli fiziki mekansızlık, personel ve kaynak yetersizliği gibi nedenlerle de kendini yenileyememiş bir yapıda kaldığı düşünülmektedir.

İşletmecilik yönüyle Çorum Arkeoloji Müzesi incelendiğinde ise; yapılan incelemeler, gerekli araştırmalar ve elde edilen, tespitte dayalı gözlemler sonucunda, kamu standartları doğrultusunda çalışmalarını sürdürürken, günümüz modern müzecilik faaliyetlerini takip eden ve bilgi teknolojileriyle kurumsal yapısını donatmış, yeniliklere açık, daha çok basmakalıp bir kamu kurumu kimliğinden öte, kurumu güncel pazarlama stratejileriyle yönlendirerek kurumda gerçekleştirilen projeler neticesinde kendini müze ziyaretçilerine benimsetmeyi başarmış, akışkan/aktif bir kurum yapısına sahip, ziyaretçilerin kültürel, sosyal ve modern müzecilikte görmek istedikleri taleplerini karşılayan, modern pazarlamacılık ilkeleri çizgisinde yürüyen kurum kimliğine sahip olduğu düşünülmüştür.

Tüm bu veriler birlikte incelendiğinde; Kastamonu Arkeoloji Müzesi ile Çorum Arkeoloji Müzesi arasındaki yenilikler ve farklılıklar; müzeler arasındaki gelir, ziyaretçi sayısı, kurumsal yapı, teknolojik yenilikler, ürün/hizmet

pazarlamacılığı bakışı, yönetimde stratejik planın rolü gibi etkenlerde önemli rol oynayarak bu etkenlere haiz kurumsal müze yapısına sahip müzenin, tüm yönleriyle bu niteliklere sahip olmayan müzeye oranla üstün olduğu düşünülmektedir.

Buradan hareketle belirtilen hususlardaki her iki müzenin karşılaştırmalı tablosu Tablo 4.3'te gösterilmiştir.

**Tablo 4.3. Kastamonu Arkeoloji Müzesi ile Çorum Arkeoloji Müzesi'nin Yenilikçi Yaklaşımlar Yönüyle Karşılaştırılması**

SIRA NO	YENİLİKÇİ YAKLAŞIMIN ADI	KASTAMONU ARKEOLOJİ MÜZESİ	ÇORUM ARKEOLOJİ MÜZESİ
1	Yangın Sistemleri	X	X
2	Engelli Rampa ve Merdivenleri (Elektrikli)	—	X
3	Karlı Giriş/Turnike Sistemi	—	X
4	Mobil Uygulamalar	—	X
5	Sesli Rehberlik Sistemi	—	X
6	WI-FI (Kablosuz İnternet Hizmeti)	—	X
7	Güvenlik Kamera Sistemleri	X	X
8	Nemlendirme Cihazları	—	X
9	Depolarda Raf Sistemleri	—	X
10	Alarm Sistemleri	—	X
11	Restorasyon, Laboratuvar Bölümü	—	X
12	Etkinlik Atölyeleri (Çömlek, Çivi Yazısı, Buğday Öğütme, Resim, Drama Eğitimi)	—	X
13	İnteraktif Uygulamaları	—	X
14	Simülatör Uygulamaları	—	X
15	Sosyal Alanlar (Kafeterya, El Sanatları Satış Mağazacılık)	—	X

Çorum Arkeoloji Müzesi ile ilgili fiziki, görsel, teknik ve istatistiki bilgiler ışığında şunu diyebiliriz ki; Müze'de son yıllarda yapılan proje, çalışma, uygulamalar ve teknolojinin Müze'de etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilmesi, teknolojinin tek bir boyutuyla değil görsel, işitsel ve duyuya yönelik yenilikleriyle birlikte uygulanması müzeyi Türkiye'deki diğer müzelerden ayırıp ön plana çıkarttığı, müzeyi ziyarete gelen ziyaretçiler ile teknoloji merakıyla birlikte kültürel

varlıklara da ilgi duyan bireyler açısından da müzenin bölgesel, ulusal hem de uluslararası düzeyde tanınmış müzeler listesine girmesini sağladığını gözlemleyebiliriz.

## SONUÇ VE ÖNERİLER

Kültürel Varlıklarımızda İnovasyonun Etkisi, Teknolojik Yeniliklerin Uygulanabilirliği, Çorum - Kastamonu Arkeoloji Müzeleri konulu tez amacına yönelik olarak, ülke genelindeki birçok müzede, yerinde incelemeler, internet ortamıyla yapılan incelemeler ve literatür taraması gibi kaynaklara başvurulmuş, araştırma yapılmış, örnek müze olan Çorum Arkeoloji Müzesi'ndeki teknolojik yenilikler tüm yönleriyle detaylıca incelenerek kültürel varlıklara uygulanan bu sihirli dokunuş ile müzelerin klasik müzecilik anlayışından bir hayli uzaklaşarak günümüz modern müzecilik anlayışında, çağın ihtiyaç ve gereksinimleriyle donatılarak ömründe müze nedir bilmeyen bireyleri bile kendisine çekmeyi başaran, bireylerin de bu sayede sosyal medya gibi iletişim araçlarıyla müzeyi bulmada, incelemede, tarihin derinliklerinde ilerleyebilmelerine imkan tanıdığından dolayı da teknolojiyi kuşanan müzelerin hedef kitesinde, özellikle de dinamik nüfusta, merak uyandırmada etkili olduğu görülmüştür.

Anılan hususlarla beraber Türkiye genelindeki gezilen müzeler ve yapılan araştırmalar dikkate alındığında; Kastamonu iline ait ve bu coğrafyanın yaşatılan kültürel varlıklarını bizlere sunan ve zengin bir kültürel varlığa sahip olan Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin öncelikle yine **şehrin merkezi odaklı, ulaşım ve park problemi olmayan bir yerde konuşlanmak suretiyle, günümüz çağının ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve ilde yaşayan tüm vatandaşları kucaklayabilecek fiziki imkanlara haiz, modern, teknolojik, içinde barındırdığı bütün eserlerin teşhir edilebileceği, Etnografya Müzesi ile bütünleşik bir yapıya kavuşturulmuş, Kastamonu Üniversitesi bünyesinde kurulabilecek Arkeoloji Bölümü'nce de desteklenmiş bir kurum olarak oluşturulduğunda;** ilin kültür ve turizmi açısından, Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ne, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne, Kastamonu Valiliği'ne ve dahi Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne yakışır bir müze olarak yeniden doğacağı;

Bu gerçekleştirilecek olan yapılanmanın Müze'ye katma değerinin sağlanması için ise; Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nin yeniden ücretli hale getirilmesi, eskiye göre kaliteli, modern, teknolojik

bir yapıya kavuşmuş, günümüz modern çağın ihtiyaçlarına cevap verebilen, sosyal ve kültürel yönleri bulunan mağazacılık işletmelerinin bulunduğu, kamu kurum kültürüne özde bağlı fakat görünüş itibariyle modern ürün/hizmet işletmeciliği kimliğine sahip, hali hazırdaki müze yönetim ve personeline ilave personel kadrosuyla da desteklenmiş kurumsal kimliğe büründüğü takdirde, Kastamonu Arkeoloji Müzesi'ne, Kastamonu'dan, çevre illerden, Türkiye genelinden ve hatta Dünya genelinden gelebilecek ziyaretçi sayısını arttıracacağı, böylelikle ziyaretçi sayısındaki artışla birlikte elde edilecek gelirin de ciddi manada artacağı gözlemlenmektedir.

Buradan hareketle; tez araştırmamızda öne çıkartılan ve Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde bulunmayan, gerçekleştirilmeyen yenilikçi yaklaşımların uygulanmamasındaki olumsuz etkileri yok edebilmek için araştırmamızın konusu olan ve karşılaştırması yapılan Çorum Arkeoloji Müzesi'nde uygulaması yapılan yeniliklerin müzenin ziyaretçi ve gelir durumundaki başarısının model alınması bu yeniliklerin ve gelişmelerin Kastamonu Arkeoloji Müzesi'nde örnek model alınması sayesinde müzede gerçekleştirilecek bu sihirli dokunuşların, müzenin ziyaretçilerinin, gelirinin, prestijinin ve kendini geliştirmesinin önünü açacağı, şehrin de kültür-turizm gelirleri ile birlikte şehre sosyal, kültürel, işletmecilik, pazarlama ve şehir kültürü açısından da katkı sağlayacağı, böylelikle de modern müzecilik anlayışına merhaba diyerek yenilikçi yaklaşımlarla donatılan bir Kastamonu Arkeoloji Müzesi doğacağı kanaatindeyim.

## KAYNAKÇA

- Barker, A. (2002) *“Yenilikçiliğin Simyası”*, Çev.: A. Kardam, İstanbul: BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri.
- BKG, Bilintur A.Ş, <http://www.bkg.com.tr/biz-kimiz.shtm> (05 Mayıs 2015)
- BKG, “Türkiye’de Müze Mağazacılığı”, <http://www.bkg.com.tr/muze-magazaciligi.shtm>, (21 Mayıs 2015)
- BKG, <http://www.bkg.com.tr/muze-nin-kahvesi.shtm>, (10 Mayıs 2015)
- BKG, <http://www.bkg.com.tr/muze-nin-mutfagi.shtm>, (21 Mayıs 2015)
- Boyraz, B. (2012) *“İletişim Bağlamında Müze Teknolojileri ve Müzelerde Enformasyon”*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi Cilt: 1, Sayı: 2.
- British Muzeum,  
[http://www.britishmuseum.org/about\\_us/the\\_museums\\_story/general\\_history.a\\_spx](http://www.britishmuseum.org/about_us/the_museums_story/general_history.a_spx), (15 Aralık 2014)
- Burdur Müzesi,  
[http://www.burdurmuzesi.gov.tr/m%C3%BCzemiz\\_hakk%C4%B1nda.htm](http://www.burdurmuzesi.gov.tr/m%C3%BCzemiz_hakk%C4%B1nda.htm),  
(01 Aralık 2014)
- Burdur Arkeoloji Müzesi, <http://www.burdurmuzesi.gov.tr/Sanal%20Tur/index.htm>  
(01 Aralık 2014)
- Cengiz, E. (2006) *“Müze Pazarlaması: Pazarlama Karması Elemanlarının Müzelere Uyarlanması”*, Adana: Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 15, Sayı 1.
- Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,  
<http://www.corumkulturturizm.gov.tr/TR,58707/muzeler.html>, (03 Aralık 2014)
- Çorum Valiliği, *Çorum Gezi Rehberi*, s.1
- Dictionarist, <http://nedir.dictionarist.com/satyr>, (14 Aralık 2014)
- Dictionarist, <http://nedir.dictionarist.com/rhyton>, (14 Aralık 2014)
- Dikçınar Sel, B. (2013) *“Kentsel ve Çevresel Koruma”*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.

- Dirsehan, T. (2011) “*Teknolojinin İnovasyon Amacıyla Müşteri Deneyimi Yönetiminde Kullanımı*”, XI. Üretim Araştırmaları Sempozyumu.
- DÖSİMM, <http://dosimm.kulturturizm.gov.tr/muze-istatistikleri> (10 Aralık 2014)
- Erbay, F. (1997) “*Müzelerin Teknolojiye Bağlı Gelişimleri*”, Kuruluşunun 150nci yılında Türk Müzeciliği Sempozyumu III (İstanbul 24-26 Eylül 1996) Bildirileri, Ankara: Ankara Genelkurmay Basımevi.
- Erbay M. (2011) “*Müzelerde Sergileme ve Sunum Tekniklerinin Planlanması*”, İstanbul: Beta Basım.
- Ertürk N. ve Uralman, H. (2012) H. İstanbul: Ege Yayınları.
- GooglePlay,  
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.tasarimofisi.corummuseumcollection&hl=tr> (03 Aralık 2014)
- Gökçe, B. (2014) “*Müzelerin Yönetim Anlayışında Meydana Gelen Değişimler*”, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18 (2).
- Harmanda Y. ve Ateşoğulları S. ve Öztürk T. (2014) “*Değişen ve Gelişen Türkiye Müzeleri*”, Ankara: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları.
- ICOM, *Virtual Museums*,  
[http://icom.museum/fileadmin/user\\_upload/pdf/ICOM\\_News/2004-3/ENG/p3\\_2004-3.pdf](http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/ICOM_News/2004-3/ENG/p3_2004-3.pdf) (06 Nisan 2015)
- İpek. Ö. “*Çorum*”, Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.
- İstanbul Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Kanunlar,  
<http://www.istanbul.edu.tr/Bolumler/guzelsanat/kanun.htm>, (22 Mart 2014)
- Karasar, N. (2012) “*Bilimsel Araştırma Yöntemi*”, Nobel Akademik Yayıncılık
- Kastamonu Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü, (31 Aralık 2014)
- Kahramanmaraş Valiliği, <http://kahramanmaras.gov.tr/Muze.aspx>, (01 Aralık 2014)
- Kahramanmaraş Arkeoloji Müzesi,  
<http://www.kmarasarkeolojimuze.gov.tr/sanaltur/index.html>, (01 Aralık 2014)
- Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,  
<http://www.kastamonukultur.gov.tr/TR,63835/muze-mudurlugu.html>, (07 Aralık 2014)
- Kastamonu Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2013 Yılı Brifing Dosyası, s.34

- Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,  
<http://www.kastamonukultur.gov.tr/TR,63803/ataturkun-kastamonuya-gelisi-sapka-ve-kiyafet-devrimi.html>, (13 Aralık 2014)
- Keleş, V. (2003) *“Modern Müzecilik ve Türk Müzeciliği”*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:2, Sayı:1-2.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü,  
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu,  
<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=1.5.2863&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=> (19 Mart 2014)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü,  
Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü,  
<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=1.5.2863&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=> , (20 Mart 2014)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, "2013 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu",<http://sgb.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/6401,2013-yili-kurumsal-mali-durum-ve-beklentiler-raporupdf.pdf?0> , (24 Mart 2014)
- Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, "Türkiye Geneli Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı İstatistiği",  
<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44798/turkiye-geneli-korunmasi-gerekli-tasinmaz-kultur-varligi-.html>, (24 Mart 2014)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü,  
“Koruma, Uygulama ve Denetim Bürosu Kurmuş Valilikler”,  
<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44966/koruma-uygulama-ve-denetim-burolari-kudeb.html>, (23 Mart 2014)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, "2013 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu"  
<http://sgb.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/6401,2013-yili-kurumsal-mali-durum-ve-beklentiler-raporupdf.pdf?0>, (24 Mart 2014)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, KVMGM,  
<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44442/icom.html>, (13 Mayıs 2015)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı,  
<http://teftis.kulturturizm.gov.tr/TR,14232/kultur-ve-turizm-bakanligi-teskilat-ve-gorevleri-hakkin-.html>, (18 Mayıs 2015)



- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, "2013 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu", <http://sgb.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/6401,2013-yili-kurumsal-mali-durum-ve-beklentiler-raporupdf.pdf?0> (24 Mart 2015)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, DÖSİMM, <http://dosim.kulturturizm.gov.tr/sesli-rehberlik-projesi>, (29 Nisan 2015)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, KVMGM, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43855/kahramanmaras-muzesi-mudurlugu.html>, (01 Aralık 2014)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43859/kastamonu-muzesi-mudurlugu.html>, (07 Aralık 2014)
- KVMGM, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43980/ozel-muzeler.html>, (15 Nisan 2015)
- Luecke R. (2008) "*İş Dünyasında Yenilik ve Yaratıcılık*", Çev.: T. Parlak, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Merriam-Webster, <http://www.merriam-webster.com/dictionary/innovation>, (02 Şubat 2015)
- Mersin Üniversitesi, MUMYA, Çocuklar İçin Arkeoloji, <http://mumya.mersin.edu.tr/sozluk.html>, (14 Aralık 2014)
- Özkasım H. ve Ögel S. (2005) "*İTÜ Dergisi/b Sosyal Bilimler*" Cilt: 2, Sayı:1.
- Publishing Perspectives, <http://publishingperspectives.com/2013/12/how-uk-museums-use-mobile-tech-to-enhance-visitor-experience/>, (15 Aralık 2014)
- Rehber, A. <http://www.rehberalicelik.com/arkeoloji-sozluk.html>, (14 Aralık 2014)
- Reo-Tek, Simülasyon, Etkileşimli Sunum ve Sergi Tasarımı, Projeler, <http://www.reo-tek.com/tr/projeler/corum-arkeoloji-muzesi/>, (10 Aralık 2014)
- Safi, E. (2014) Kültür ve Turizm Dergisi.
- Satı, Z.E. (2013) "*İnovasyonu Yönetmede Kesitler*", Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sezgin, M., Haliloğlu, S. B. ve Önal, M. E., (2011) "*Müze Pazarlamasında Müşteri İlişkileri ve Deneyimleri Üzerine Bir Araştırma*", Zonguldak: ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 7, Sayı 13.

- Şenel, E. (2014) “*Koleksiyon Yönetim Politikası Oluşturmanın Müzecilik Açısından Önemi ve Düzenleyici Faktörler*”, *İDİL*, Cilt 3, Sayı 14.
- TDK, [http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com\\_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.5456969ab5d1e9.35903752](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.5456969ab5d1e9.35903752), (04 Mart 2015)
- TDK, "Güncel Türkçe Sözlük",  
[http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com\\_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.533529c662cdc8.73888754](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.533529c662cdc8.73888754), (28 Mart 2014)
- TDK, “Güncel Türkçe Sözlük”,  
[http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com\\_gts&kelime=G%C3%96ZLEM](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=G%C3%96ZLEM),  
(05 Mart 2015)
- TDK, "Genel Türkçe Sözlük",  
[http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com\\_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.5335420657a738.87281062](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.5335420657a738.87281062) , (28 Mart 2015)
- Terminal Desing,  
<http://www.terminaldesign.com.tr/index.php/tr/kurumsal/haberler/46>, (07 Aralık 2014)
- TURSAB MTM, “*MÜZE*”, *Nisan-Mayıs-Haziran 2011*, s:31
- TÜBİTAK, [http://www.tubitak.gov.tr/tubitak\\_content\\_files/BTYPD/kilavuzlar/Oslo\\_Presentation.pdf](http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Oslo_Presentation.pdf), (02 Mart 2015)
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, [http://www.mfa.gov.tr/turkiye\\_nin- taraf- oldugu-cok- tarafli-kulturel-sozlesmeler.tr.mfa](http://www.mfa.gov.tr/turkiye_nin- taraf- oldugu-cok- tarafli-kulturel-sozlesmeler.tr.mfa), (22 Mart 2014)
- Türkiye İstatistik Kurumu,  
[http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT\\_ID=11&KITAP\\_ID=276](http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=11&KITAP_ID=276), (10 Aralık 2014)
- UNESCO Türkiye Milli Komisyonu,  
<http://www.unesco.org.tr/?page=15:62:1:turkce>, (14 Mayıs 2015)
- Uralman, H, (2008) “*Müzelerin Toplumla Ulaşabilirliğinde Bilgi Yönetimi*”, *Bilgi Dünyası*, 9(2).
- Varol E. B, (2012) “*Türkiye’de Çağdaş Sanat Müzeciliği Uygulamaları ve Bu Uygulamaların Yurtdışındaki Örnekleriyle Karşılaştırılması*”, Ankara.
- Vasa Museet, <http://www.vasamuseet.se/en/About/The-history-of-the-museum/>, (15 Aralık 2014)
- Vasa Museet, <http://www.vasamuseet.se/en/visit/mp3-guide/>, (15 Aralık 2014)

Vasa Museet, <http://www.vasamuseet.se/en/visit/Film-screenings/>. (15 Aralık 2014)

Yalçın, F. (2014) TURSAB Müze Girişimleri.

Yıldırım A. ve Şimşek H. (2000), “*Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*”,  
Ankara Seçkin Yayıncılık

Yordam RFID, <http://www.akillikutuphanesistemi.com/tr/hizmetler/2-rfid-teknolojisi-nedir#.VWzpJNLtmko>, (02 Haziran 2015)

## ÖZET

Bu çalışma da Türkiye’de bulunan birçok arkeoloji müzelerindeki sergi, tasnif, bölüm vb kurumsal işleyişe dair durumları, gelişmeleri, müzelerde uygulanan yenilikleri değerlendirmekle birlikte Bizans Döneminden Anadolu Selçuklularına, Osmanlı Devleti’nden Türkiye Cumhuriyeti’ne kadar uzanan tarih yolculuğunda, birçok medeniyete ev sahipliği yaparak bünyesinde barındırdığı zengin kültürel mirasıyla Kastamonu Arkeoloji Müzesi’ndeki mevcut müzecilik faaliyetlerine ne gibi bir inovasyon çalışması entegre edilebilir konusunu ele alarak yapılması önerilen inovasyon çalışması paylaşılmıştır.

### **ARŞİV Kayıt Bilgileri:**

Tezin Adı	: Kültürel Varlıklarımızda İnovasyonun Etkisi, Teknolojik Yeniliklerin Uygulanabilirliği, Çorum-Kastamonu Arkeoloji Müzeleri
Tezin Yazarı	: Emrullah AKCA
Tezin Danışmanı	: Doç. Dr. Fatma Zehra TAN
Tezin Konumu	: Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	: 25/6/2015
Tezin Alanı	: İşletme Ana Bilim Dalı
Tezin Yeri	: KBÜSBE - KARABÜK
Anahtar Sözcükler	: Müzecilik, Kültür Varlıkları, Konservasyon, İnovasyon,

## ABSTRACT

In this study, in Turkey many Archaeological Museum in the exhibition, grading, sections etc. institutional process that situation, developments in museums, applied innovations but, the Byzantine period, the Anatolian Seljuks, the Ottomans from the Government of the Republic of Turkey extends to the historical journey, many civilizations host by incorporating Kastamonu Museum with its rich cultural heritage present in Museology what activities can be integrated into the work of an innovation by addressing the issue of the proposed work will be sharing innovation.

### **ARŞİV Kayıt Bilgileri:**

Thesis Name : Innovation in our Cultural Impact, Applicability of Technological Innovation, Kastamonu, Corum Archaeology Museum

Author : Emrullah AKCA

Advisor : Assoc. Prof. Dr. Fatma Zehra TAN

Thesis Type : Master Thesis

Date of Thesis : 25/6/2015

Department of Thesis : Department of Business Administration

Place of Thesis : KBÜSBE - KARABÜK

Keywords : Museology, Cultural Heritage, Preservation, Innovation

## ÖZGEÇMİŞ

Emrullah AKCA, 02.01.1982 tarihinde Kastamonu'da doğdu. Kastamonu Ticaret Meslek Lisesi'nde muhasebe bölümü okudu. Üniversite eğitimini Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü'nde 2007 yılında tamamladı. 2005 yılında Devlet Memurluğu'na açıktan atanmış olup, halen Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü emrinde Bilgisayar İşletmeni olarak görev yapmaktadır.